

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Program osnovna šola
ANGLEŠČINA
Učni načrt
2016

4. razred: 70 ur
5. razred: 105 ur
6. razred: 140 ur
7. razred: 140 ur
8. razred: 105 ur
9. razred: 96 ur
SKUPAJ: 656 ur

Program osnovna šola

Angleščina

Učni načrt

Avtorice posodobitve učnega načrta 2016:

Alenka Andrin, Vineta Eržen, Berta Kogoj, mag. **Barbara Lesničar**, Zavod RS za šolstvo

Recenzentke posodobljenega učnega načrta 2016:

dr. **Melita Kukovec**, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

dr. **Karmen Pižorn**, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Ingrid Zupanc Brečko, I. osnovna šola Celje

Člani predmetne komisije, avtorji učnega načrta:

mag. **Vineta Eržen**, Zavod RS za šolstvo, predsednica

Berta Kogoj, Zavod RS za šolstvo

mag. **Alenka Budihna**, Gimnazija Bežigrad Ljubljana

Blanka Klobučar, Gimnazija Vič Ljubljana

Ingrid Zupanc Brečko, I. Osnovna šola Celje

Boštjan Vrecl, Osnovna šola Rada Robiča Limbuš

Jelka Napast, Osnovna šola Rada Robiča Limbuš

dr. **Karmen Pižorn**, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

mag. **Katica Semec Pevec**, Zavod RS za šolstvo

dr. **Melita Kukovec**, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta

Alenka Paternoster, Osnovna šola Gabrovka

Recenzentki učnega načrta:

dr. **Meta Grosman**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

Ivanka Jerman, Osnovna šola Koper

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. **Maja Makovec Brenčič**

Za zavod: dr. **Vinko Logaj**

Uredila: mag. **Barbara Lesničar**

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Način dostopa (URL):

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_angleščina.pdf

Ljubljana, 2016

Učni načrt je bil določen na 175. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, dne 18. februarja 2016.

Posodobljeni učni načrt za predmet angleščina v osnovni šoli je pripravila predmetna komisija za posodabljanje učnega načrta za angleščino. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet angleščina, določenega na 20. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje leta 1998. Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 114. seji leta 2008 in se z vsebinskimi in redakcijskimi popravki tega učnega načrta seznanil na 140. seji 17. februarja 2011.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:811.111(0.034.2)

UČNI načrt. Program osnovna šola. Angleščina [Elektronski vir] / avtorice posodobitve učnega načrta 2016 Alenka Andrin ... [et al.] ; uredila Barbara Lesničar. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport : Zavod RS za šolstvo, 2016

Način dostopa

(URL):http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_angleščina.pdf

ISBN 978-961-03-0334-3 (Zavod RS za šolstvo, pdf)

1. Andrin, Alenka 2. Lesničar, Barbara, 1982-
283696384

Vsebina

1 OPREDELITEV PREDMETA	5
2 SPLOŠNI CILJI.....	7
2.1 Celostna zmožnost za medkulturno in medjezikovno komunikacijo.....	7
2.1.1 Ključne zmožnosti za vseživljenjsko učenje	8
2.1.2 Splošna znanja in zmožnosti	10
2.1.3 Sporazumevalna jezikovna zmožnost v angleščini	11
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE.....	12
3.1 Razvijanje sporazumevalne jezikovne zmožnosti v angleščini.....	12
3.1.1 Poslušanje in slušno razumevanje.....	12
3.1.2 Branje in bralno razumevanje	14
3.1.3 Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje.....	16
3.1.4 Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje.....	18
3.1.5 Posredovanje (mediacija)	20
3.2 Vsebine	21
4 STANDARDI ZNANJA	24
4.1 Slušno razumevanje.....	26
4.2 Bralno razumevanje	28
4.3 Govorno sporočanje in sporazumevanje	32
4.4 Pisno sporočanje.....	35
4.5 Posredovanje (mediacija).....	38
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	39
5.1 Uresničevanje ciljev predmeta.....	39
5.1.1 Razvijanje sporazumevalne jezikovne zmožnosti v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju.....	40
5.1.1.1 Poslušanje in slušno razumevanje	40
5.1.1.2 Govorno sporočanje in sporazumevanje	41
5.1.1.3 Branje in bralno razumevanje.....	42
5.1.1.4 Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje.....	43
5.1.1.5 Jezikovno posredovanje (mediacija)	44
5.1.1.6 Jezikovno znanje in zmožnosti.....	45
5.1.1.7 Domače delo.....	47
5.2 Individualizacija in diferenciacija	47
5.3 Medpredmetne povezave	48
5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja.....	49
5.4.1 Preverjanje znanja.....	49
5.4.2 Ocenjevanje znanja.....	50
5.5 Informacijska tehnologija	52
6 ZNANJE IZVAJALCEV	53

1 OPREDELITEV PREDMETA

V Republiki Sloveniji je angleščina za večino učencev¹ v programu osnovnošolskega izobraževanja tuji jezik, ki se ga začnejo učiti v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Nekateri učenci se angleščine učijo tudi že v predšolski dobi. Čedalje več pa je učencev, ki jim je angleščina bodisi materni bodisi sporazumevalni jezik.

V osnovnošolskem programu je angleščina lahko umeščena kot **prvi tuji jezik ali kot drugi tuji jezik** in se poučuje po veljavnem predmetniku. Učenci, ki vstopajo v katerega od programov, so lahko pravi začetniki ali imajo različne stopnje predznanja. V tem učnem načrtu je opisan program za šestletno učenje angleščine kot prvega tujega jezika v okviru 656 šolskih ur po predmetniku od četrtega do devetega razreda. Je nadgradnja učnega načrta, ki se uporablja v drugem in tretjem razredu.

Pomen znanja angleščine

Angleščina je globalni jezik, ki ga uporablja več tujih kot domačih govorcev in se uporablja pri sporazumevanju na področju znanosti, tehnologije, trgovine, letalstva, pri meddržavnih dogovarjanjih itn. ter omogoča najširši dostop do podatkov. Učenec naj zato spozna in pozna različne variante angleščine, saj se bo v življenju srečeval predvsem z govorci angleščine, katerim ta ni materni/prvi jezik.

Znanje angleščine je pomembno in potrebno iz več razlogov: prvič, omogoča boljše razumevanje sveta, saj je večina poljudnih, književnih in znanstvenih besedil, naj gre za pisna ali slušna besedila, napisanih prav v angleščini, drugič, to je jezik, ki omogoča posamezniku uspešnejšo mobilnost na osebni, poklicni in geografski ravni, in tretjič, angleščina je jezik najhitreje razvijajočih se komunikacijskih orodij, kot sta svetovni splet in elektronska pošta. Zato je to najbolj razširjen tuji jezik v slovenskih osnovnih šolah. Evropske smernice pa priporočajo učenje vsaj še enega tujega jezika v osnovnošolskem programu in s tem uresničevanja cilja, da se je sleherni Evropejec zmožen sporazumevati še v dveh jezikih poleg svojega maternega jezika.

Jezikovna in kulturna pestrost učencev v osnovni šoli

Osnovnošolski program je stičišče več jezikov – angleščina kot tuji jezik prihaja v dejaven stik z različnimi materinščinami, jezikom okolja, s sosedskimi in drugimi tujimi jeziki, pri čemer se vsi jeziki prepletajo, vplivajo na posameznika in ga sooblikujejo.

Za večino učencev v slovenskih osnovnih šolah je materinščina slovenščina, na jezikovno mešanih območjih pa sta to italijanščina in madžarščina. Že desetletja so navzoči jeziki narodov in etničnih skupin nekdanje Jugoslavije, v novjšem času pa tudi jeziki drugih evropskih držav in držav zunaj Evrope. Pričakovati je, da se bo raznovrstnost jezikov še

¹ V tem učnem načrtu izraz *učenec* velja enakovredno za *učenca* in *učenko*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

povečevala. Ob vključevanju v pouk angleščine je treba zato upoštevati, da so učenci lahko enojezični (obvladajo eno materinščino), večjezični (poleg materinščine obvladajo še drugi jezik ali jezike) ali poljezični (učenci, ki ne obvladajo dovolj dobro niti maternega niti uradnega jezika). Večja jezikovna in kulturna pestrost učencev osnovnih šol vpliva tudi na pouk angleščine v osnovni šoli in narekuje čedalje bolj individualizirane in diferencirane pristope.

Sodobni jezikovni pouk

Pouk angleščine sledi novejšim spoznanjem ustreznih strok, kot so tujejezikovna didaktika, uporabno jezikoslovje in pedagoško-psihološke stroke, in temelji na pristopih, po katerih jezik razumemo kot sredstvo za sporazumevanje, za medsebojno razumevanje in spoštovanje (razvijanje medkulturnih zmožnosti). Jezik je hkrati sredstvo za usvajanje in povezovanje kompetenc ter učnih vsebin med različnimi predmeti/disciplinami, kar posredno pomeni omogočanje globljega razumevanja dejstev, posplošitev, definicij in odnosov.

Sodobni jezikovni pouk je opredeljen kot nadgraditev komunikacijskega pristopa v dejavnostno in zmožnostno naravnano poučevanje in učenje jezikov. Procesi tako zasnovanega pouka se udejanjajo tudi z načeli in priporočili Lizbonske strategije o osmih ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

Dejavniki, ki vplivajo na pouk angleščine v osnovni šoli

Pri poučevanju angleščine v osnovni šoli je treba upoštevati dejavnike, ki lahko različno vplivajo na pouk angleščine in sooblikujejo ta učni načrt:

- značilnosti otrok in mladostnikov v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju in njihovega razvoja (telesni, psihološki, družbeni, čustveni, etični, jezikovni itn.),
- spoštovanje otrokovih in človekovih pravic, omogočanje enakih možnosti ne glede na socialni položaj, jezikovne in kulturne razlike, veroizpoved, spol in druge individualne značilnosti posameznikov,
- cilje vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji in na splošno v Evropski uniji,
- novejša spoznanja ustreznih strok, zlasti tujejezikovne didaktike, uporabnega jezikoslovja, pedagoško-psiholoških strok, splošne didaktike in jezikoslovja,
- vključenost Republike Slovenije v Evropsko unijo in iz tega izhajajočo potrebo po vključevanju v širšo, nadnacionalno skupnost in potrebo po mednarodnem sodelovanju državljanov.

2 SPLOŠNI CILJI

Pouk angleščine učencem omogoča razvoj njihovih sposobnosti, osebno rast in samouresničitev ter jih usposobi za ustrezno, okoliščinam primerno jezikovno ravnanje, to je za funkcionalno rabo jezika. Usposablja jih za sprejemniške oziroma receptivne jezikovne zmožnosti (slušno, vidno in bralno razumevanje) in za tvorbné oziroma produktivne jezikovne zmožnosti (govor, pisanje in mediacijo). Učenci pridobivajo in razvijajo jezikovna in nejezikovna znanja, jezikovne, medkulturne in druge zmožnosti, spretnosti, stališča in vrednote, ki so medsebojno prepletene in jim omogočajo dejavno, uspešno in kritično vključevanje v njihovo osebno, šolsko in družbeno okolje, nadaljnje šolanje in poklicno udejstvovanje v prihodnosti. Tako usposobljeni učenci se bodo smelo vključevali v slovensko, evropsko in svetovno skupnost narodov in narodnosti ob upoštevanju značilnosti medjezikovnega in medkulturnega sporazumevanja.

2.1 Celostna zmožnost za medkulturno in medjezikovno komunikacijo

Osrednji cilj učenja angleščine je doseganje celostne zmožnosti za medkulturno in medjezikovno komunikacijo, tj. usposobiti učenca za vsebinsko in okoliščinam ustrezno govorno in pisno sporočanje in sporazumevanje v tem jeziku, kar mu bo omogočilo vključevanje v vsakdanje življenje in kulturo govorcev tega jezika.

Pouk angleščine v osnovni šoli je hkrati prispevek k večjezičnosti in razumevanju večkulturnosti tako v lastnem okolju kot v Evropi in zunaj evropskih meja. V ta namen učenci pri pouku:

- razvijajo sporazumevalno kulturo in razumevanje večkulturnosti. Sporazumevalna kultura gradi na empatiji, spoštovanju in strpnosti do drugih kultur, sočasno pa odseva izkušnje in poglede lastnega okolja. Znanje jezikov omogoča medkulturni dialog in spodbuja pripravljenost na sobivanje in medsebojno spoštovanje. Cilj učenja tujega jezika je medkulturni govorci, ki je več jezikovnega in nejezikovnega ravnanja v svoji lastni in v kateri izmed drugih jezikovnih in kulturnih skupnosti;
- razvijajo lastno večjezičnost in jezikovno zavest. Učenci jezikovna znanja in zmožnosti uporabljajo tako za jezikovno ravnanje v zasebnem življenju kakor tudi kot temelj za nadaljnje učenje v srednji šoli in za delovanje na poklicnem področju. Jezike primerjajo med seboj in s tem razvijajo tudi svojo zmožnost analitičnega mišljenja. Z učenjem več jezikov hkrati ozaveščajo in krepijo svojo večjezikovno in (več)kulturno identiteto. Učenje jezika v okviru posameznikove ali družbene večjezičnosti pomeni dvig jezikovne zavesti v ožjem in širšem pomenu: jezik ali jeziki v neposrednem učenčevem okolju (v družini), v širšem ali v šolskem okolju (jeziki, ki jih ponuja učenčeva šola v okviru obveznega ali obšolskega programa);
- razvijajo zmožnost za vseživljenjsko učenje jezikov. Zmožnost učenja je ena izmed ključnih kvalifikacij, potrebnih za uspešno vseživljenjsko učenje, obenem pa zmožnost za sporazumevanje zunaj okvira prvega jezika oziroma materinščine s pripadniki drugih jezikovnih skupnosti in kultur. Splošni cilj pouka je tako vzgojiti otroka v uspešnega vseživljenjskega učenca.

To pomeni, da učenci:

- razvijejo pozitivna stališča do učenja in izobraževanja, motivacijo za nenehno učenje, učne navade, sposobnost za samostojno učenje in učenje skupaj z drugimi;
- spoznajo, razvijejo in usvojijo metode, strategije in tehnike učenja in usvajanja znanja ter se usposobijo za identifikacijo lastnih potreb, za načrtovanje lastnih ciljev in za samoevalvacijo.

Celostno zmožnosti za medkulturno in medjezikovno komunikacijo sestavljajo tri področja:

- **ključne zmožnosti za vseživljenjsko učenje,**
- **splošna znanja in zmožnosti,**
- **sporazumevalna jezikovno zmožnost.**

2.1.1 Ključne zmožnosti za vseživljenjsko učenje

Velike spremembe v svetu dela, raznovrstnost družbenih okolij in čedalje hitrejši dostop do informacij zahtevajo od aktivnega prebivalstva vse večjo dejavnost, prilagodljivost in predvsem nenehno učenje. Za to so potrebne različne zmožnosti – kompetence, v dokumentih Evropske unije imenovane tudi **ključne kompetence** za vseživljenjsko učenje, ki so posamezniku potrebne za osebno izpolnitev in vseživljenjski razvoj, dejavno državljanstvo in vključevanje v družbo ter zaposljivost.

Pomembni dejavniki pri vseh kompetencah so: kritično mišljenje, ustvarjalnost, dajanje pobud, reševanje težav, ocena tveganj, sprejemanje odločitev, konstruktivno obvladovanje čustev ter odgovornost do znanja in ravnanja v družbi. Kompetence, imenovane tudi *dinamične zmožnosti*, so pomemben sestavni del izobraževalnih standardov in jih razvijamo dolgoročno, ves čas izobraževanja, to je procesno.

V nadaljevanju so opisani cilji vključevanja posameznih ključnih kompetenc v pouk angleščine.

Sporazumevanje v maternem oziroma prvem jeziku

Učenci razvijajo sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku na podlagi materinščine, in sicer:

- iz materinščine prenašajo pridobljene sposobnosti in spretnosti, kot so opismenjevanje, slogovna izraznost in poznavanje načel besedilnosti,
- pri sprejemanju besedil (poslušanje in branje) se lahko odzivajo tudi v materinščini,
- pri sporazumevanju (sprejemanju in tvorjenju besedil) v angleščini uporabljajo sporazumevalne spretnosti in strategije, ki so jih razvili v materinščini,
- primerjajo razlike in podobnosti med maternim in ciljnim jezikom (besedišče, tipične slovnične strukture, pravorečje, pravopis itd.) ter se ozaveščajo za delovanje sistemov obeh jezikov, kar prispeva tudi k boljšemu razumevanju jezikovnega sistema materinščine.

Sporazumevanje v tujih jezikih

Učenci so v svojem družbenem okolju izpostavljeni številnim jezikom (tuji jeziki, jeziki okolja, uradni jeziki itd.), ki jih pridobivajo načrtno ali nezavedno. Pri učenju drugih jezikov in pri sporazumevanju v teh jezikih učenci:

- uporabljajo znanja, veščine in strategije, ki so jih pridobili pri učenju angleščine, in obratno: pri učenju angleščine uporabljajo spretnosti in strategije, ki so jih razvili z učenjem drugih jezikov,
- pri pouku angleščine prepoznajo pojave medjezikovnega vplivanja in se zanimajo za sosedske, regionalne, manjšinske, starodavne, znakovne in umetne jezike.

Zmožnost za pridobivanje novih znanj – učenje učenja

Učenci se pri pouku angleščine učijo, kako se učiti; prepoznajo lastni kognitivni in učni slog, pri čemer:

- nadgrajujejo svoje izkušnje v učnem procesu in razvijajo učne strategije pri sprejemanju, tvorjenju in posredovanju besedil v tujem jeziku, npr. različne tehnike branja, pisanja; strategije pomnjenja (npr. besedišča), strategije pri vključevanju v pogovor, strategije za delo s sodobnimi tehnologijami, viri, podatki in gradivi,
- razvijajo zmožnost (samo)organiziranja lastnega učenja in (samo)vrednotenja znanja ter zavedanja o soodgovornosti za svoje učenje in znanje,
- razvijajo zanimanje za učenje sosedskih in tujih jezikov v šoli in zunaj nje,
- razvijajo vrednote in stališča, ki podpirajo učenje: lastno motivacijo, samozaupanje, sprejemanje potrebe po stalnem učenju itd.

Digitalna pismenost

Učenci pri pouku angleščine kritično uporabljajo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo za pridobivanje, vrednotenje in shranjevanje informacij, za njihovo tvorjenje, predstavitev in izmenjavo ter za sporazumevanje in sodelovanje v mrežah na svetovnem spletu. Učenci razvijajo zmožnosti uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije tako, da:

- spoznajo in uporabljajo elektronske in spletne slovarje,
- pridobivajo podatke s spleta (spletne strani, portali, družabna omrežja) in uporabljajo brskalnike in iskalnike v angleščini,
- jo uporabljajo za komuniciranje v angleščini (npr. elektronska pošta, e-telefon, klepetalnice, blogi, forumi idr.),
- pridobivajo gradivo o različnih temah, obravnavanih pri pouku,
- objavljajo svoje izdelke in sporočila,
- predstavljajo svoje izdelke (grafično, slikovno, pisno, zvočno),
- se vključujejo v mednarodne mrežne projekte in šolska partnerstva.

Socialne in državljanske kompetence

Učenci razvijajo zmožnosti tvornega sodelovanja v skupini/družbi tako, da:

- upoštevajo dogovore, povezane z osebnim življenjem in življenjem v skupnosti (odnos do učitelja, sošolca, skupine; prevzemanje odgovornosti pri skupinskem delu),
- sprejemajo druge, drugačne in so strpnosti do drugače mislečih (zmožnost empatije),
- razvijajo zavest o lastni kulturi, narodni identiteti in državi,
- se zavedajo vloge posameznika v mednarodni skupnosti.

Samoiniciativnost in podjetnost

Učenci gradijo samozavest, samoiniciativnost in odgovornost tako, da:

- osmišljajo naučeno in prenašajo to znanje v vsakdanje življenje,
- razvijajo spretnosti načrtovanja, organiziranja, razčlenjevanja, sporočanja, izvajanja, vrednotenja, zapisovanja in sodelovanja v timu in si postavljajo stvarne učne cilje,
- prevzemajo pobude za reševanje problemov in pri tem vključujejo ustvarjalnost in inovativnost,
- sprejemajo tveganja in predvidijo morebitne posledice sprejetih odločitev,
- gradijo zavest o strokovni odgovornosti.

(Med)kulturna kompetenca in (med)kulturna zavest

Učenci pridobivajo čustvene, moralne in etične vrednote tako, da:

- izražajo ideje, izkušnje in čustva z glasbo, vizualizacijo in zgodbami,
- zaznajo pomen estetskih dejavnikov v vsakdanjem življenju,
- razvijajo lastne ustvarjalne zmožnosti,
- spoznavajo in ozaveščajo kulturno in jezikovno raznovrstnost Evrope in drugih regij (primerjajo npr. nagovore v pismih, pozdrave ipd.),
- razvijajo pozitiven odnos do sosedskih in tujih jezikov, do govorcev in njihovih kultur,
- oblikujejo pozitiven odnos do dvojezičnosti; primerjajo obe kulturi in kulturni dediščini, ugotavljajo prepletanje kultur ter se zavedajo pomena maternega jezika in lastne kulture,
- spoznavajo, da je večjezičnost vrednota.

Matematična pismenost in osnovne kompetence v naravoslovju ter tehnologiji

S sprejemanjem besedil, ki uvajajo osnovna matematična in temeljna načela naravnega sveta, učenci:

- razvijajo zmožnost razumevanja in raziskovanja konceptov in pojmov,
- odkrivajo odnose med dejstvi, posplošitvami in definicijami,
- poglobljajo zmožnost logične in prostorske predstavljalnosti (učenje z modelom, z miselnimi vzorci, ugotavljanje zakonitosti v jeziku – zgradba stavkov itn.),
- spreminjajo oziroma prenašajo informacije v drugačno simbolno obliko ali jezik (npr. ubeseditev številčnih podatkov, informacij iz grafov, tabelnih prikazov).

2.1.2 Splošna znanja in zmožnosti

Pouk angleščine se naslanja na že razvita znanja in zmožnosti učencev, hkrati pa z razvijanjem drugih razsežnosti spodbuja njihov nadaljnji razvoj. Splošna znanja in zmožnosti (kompetence) sestavljajo znanja, veščine, sposobnosti oziroma nadarjenosti, stališča in prepričanja.

Deklarativno znanje, védenje: to je stopnja učenčevega »poznavanja sveta«, ki ga je pridobil s pomočjo izkušenj, izobraževanja ali s pomočjo različnih virov informacij. Z usvajanjem tujega jezika se učenec zaveda kulturne pogojenosti svojih predstav, pričakovanj in vrednot ter tako spoznava posebnosti lastne kulture in kulturno pogojenih vzorcev obnašanja.

Proceduralno znanje, znati ravnati/delati: vključuje socialne veščine v vsakdanjem življenju.

Znati biti: zmožnost oblikovanja in utemeljevanja vrednot, osebnih pričakovanj, stališč; zmožnost vključuje tudi osebnostne dejavnike (motivacija, značaj, sposobnosti).

2.1.3 Sporazumevalna jezikovna zmožnost v angleščini

Znanje jezika je sestavljen pojem in v tem dokumentu ga opredeljujemo kot sporazumevalno jezikovno zmožnost v angleščini, ki je sestavljena iz jezikovnih, sociolingvističnih in pragmatičnih zmožnosti.

- **Jezikovne zmožnosti** (leksikalna, oblikoslovna, skladenjska, semantična, glasoslovna, pravopisna in pravorečna sestavina ter druge razsežnosti jezikovnega sistema)
CILJ: Učenci spoznajo jezikovni sistem angleščine in razvijajo zmožnost uporabe jezikovnih znanj za razumevanje pomena sporočil oziroma besedil in za tvorjenje novih sporočil oziroma besedil.
- **Sociolingvistične zmožnosti** (družbeno-kulturne in medkulturne okoliščine jezikovne rabe, to je poznavanje družbenih dogovorov, npr. o vljudnosti, norme v zvezi s starostjo, spolom, družbenimi skupinami)
CILJ: Učenci spoznajo družbeno-jezikovna in družbeno-kulturna pravila, norme in navade, se ozaveščajo o pomenu teh znanj ter razvijajo strategije za ustrezno sporazumevanje, interpretacijo in rabo sporočil glede na ta pravila.
- **Pragmatične zmožnosti** (ustrezna raba jezikovnih virov, ki vključuje tudi vsebinsko natančnost in tekočnost govora, razvijanje teme, prožnost in prilagodljivost govorcev, govorne menjave; razumevanje in strukturiranje besedila)
CILJ: Učenci spoznajo osnovne lastnosti besedil in razumejo pravila ustrezne tvorbe pisnih in govornih besedil ter sporazumevanja. Na podlagi teh znanj pri sprejemanju besedila ustrezno interpretirajo, pri tvorjenju besedil pa upoštevajo pravila.

Posamezni učenec dosega v določenem času različno raven sporazumevalne jezikovne zmožnosti, kar je odvisno od številnih dejavnikov. Notranji dejavniki so starost, kognitivni razvoj, splošna znanja, osebnostni dejavniki, pričakovanja in odnos do učenja ciljnega jezika ter do govorcev in njihove kulture, od zunanjih dejavnikov pa je najpomembnejši stik z jezikom v okolju. Učitelj mora te razlike priznavati in jih upoštevati pri opredeljevanju operativnih ciljev pouka.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Znanja in zmožnosti, ki omogočajo učinkovito sporazumevanje, so navedeni v opredelitvi splošne zmožnosti in zlasti sporazumevalne jezikovne zmožnosti v angleščini. Ta znanja so hkrati cilj in vsebina učenja angleščine. V nadaljevanju so podrobneje opisane sestavine sporazumevalne jezikovne zmožnosti v angleščini.

Operativni cilji pri pouku angleščine so v učnem načrtu opredeljeni kot obvezna znanja, ki jih mora učenec pridobiti za uspešen zaključek izobraževanja v določenem vzgojno-izobraževalnem obdobju ali ob koncu osnovnošolskega izobraževanja. Namenjena so vsem učencem, zato jih mora učitelj obvezno vključiti v pouk.

Izbirni operativni cilji in vsebine niso posebej opredeljeni, učitelj jih načrtuje skladno z učnim načrtom, potrebami pouka in glede na značilnosti in interese učencev. Namenjeni so poglobljanju in razširjanju sporazumevalne jezikovne zmožnosti v angleščini.

3.1 Razvijanje sporazumevalne jezikovne zmožnosti v angleščini

CILJI: Učenci naj postanejo samozavestni, suvereni, spretni in učinkoviti uporabniki angleščine in drugih jezikov ter »vseživljenjski učenci«, zato razvijajo te zmožnosti sprejemanja, tvorjenja in posredovanja besedil: poslušanje in slušno razumevanje, govorno sporazumevanje in govorno sporočanje, branje in bralno razumevanje, pisanje, pisno sporazumevanje in pisno sporočanje.

Ti cilji niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj so prepleteni, soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano. V nadaljevanju so podrobneje predstavljeni cilji in vsebine, predvideni za posamezno vzgojno-izobraževalno obdobje. Razdeljeni so glede na posamezno jezikovno spretnost.

3.1.1 Poslušanje in slušno razumevanje

Učenci razvijajo te spretnosti, da bodo razumeli besedna sporočila v angleščini in nebesedne slušne prvine sporazumevanja, jih uporabljali v komunikaciji in za pridobivanje novih znanj.

	Cilji drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja
Poslušanje	Učenci ob poslušanju in poslušanju z gledanjem: • nadaljujejo z razvijanjem strategij poslušanja in slušnega razumevanja ter sporazumevalnih strategij (npr. prepoznavanje glavnih misli besedil, iskanje določenih podatkov itd.);
Jezikovna zmožnost	• ob poslušanju besedil (v skladu s predlaganimi temami) in delu z njimi spoznajo nekaj preprostih, pogosto rabljenih jezikovnih struktur in besedišče ter njihov pomen in rabo v sobesedilu;

Pragmatična zmožnost	• uporabljajo osnovne sporazumevalne funkcije (npr. vprašanja, pozdravi); • spoznajo osnovne lastnosti krajših in preprostih besedil (npr. eno- in večgovorna besedila); • spoznajo najosnovnejše prvine nebesedne podpore govoru in njihov pomen in to uporabljajo v govoru; že v predhodni stopnji;
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna zmožnost	• spoznajo najosnovnejše jezikovne označevalce družbenih razmerij (pozdravi, naslavljanja) in nekatere vljudnostne dogovore (npr. zahvala, opravičilo);
Medkulturna ozaveščenost	• se ozaveščajo o nekaterih najosnovnejših medkulturnih podobnostih in razlikah v najširšem smislu – v razredu, najbližjem okolju (tudi s pomočjo starosti idr. primernih izvirnih besedil); • razvijajo svojo medkulturno občutljivost;
Besedila in okoliščine	• poslušajo govor v živo in videoposnetke; besedila so nezapletena, kratka, najprej z bogato nebesedno podporo, ki se lahko postopoma zmanjšuje; šumov, motenj in drugega je malo, narečnih in drugih posebnosti skoraj ni, hitrost govora je večinoma prilagojena oz. po potrebi upočasnjena (več o besedilih glej v pogl. 4 Standardi znanja); za preverjanje razumevanja poslušanja učenci uporabljajo slovenščino/italijanščino/madžarščino, nebesedni odziv ali kratek besedni odziv v angleščini.

Poslušanje	Cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja
	V tretjem obdobju učenci še razvijajo nedosežene cilje iz drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ti pa se tudi nadgrajujejo in širijo, tako da učenci: • razvijajo in nadgrajujejo širši nabor strategij poslušanja ter učnih in sporazumevalnih strategij (npr. prepoznavanje dejstev in mnenj oz. stališč);
Jezikovna zmožnost	• ob poslušanju besedil (v skladu s predlaganimi temami) in delu z njimi spoznajo kompleksnejše, razmeroma pogosto rabljene jezikovne strukture in širši nabor besedišča v skladu s predlaganimi temami ter njihov pomen in rabo v sobesedilu;
Pragmatična zmožnost	• spoznajo pomen in rabo sporazumevalnih funkcij in vzorcev socialne interakcije; • spoznajo prvine zgradbe različnih besedil glede na njihovo vlogo (npr. pripovedna besedila), prepoznavajo značilnosti govora, npr. govorne menjave, razvoj teme in logično sosledje, stopnjo »formalnosti« besedila, interpretirajo (govorčev) sporočevalni namen; • spoznajo in interpretirajo ustrezne prvine nebesedne podpore govoru ter jih uporabljajo v govoru;
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna	• spoznajo osnovne jezikovne označevalce družbenih razmerij (spoznajo nekatere vljudnostne dogovore in prepoznavajo očitne oblike nevljudnosti, ki so odsev medkulturnih razlik);

zmožnost	• prepoznajo nekatere značilnosti v jezikovnih registrih in narečjih ter najočitnejše razlike med njimi in se ozaveščajo o njihovi ustreznosti; • spoznajo osnovno ljudsko modrost v angleščini (pregovore ipd.);
Medkulturna ozaveščenost	• spoznajo medkulturne podobnosti in razlike v tradicionalni in sodobnih kulturah ciljnega jezika in drugih, zlasti evropskih kultur; • razvijajo svojo medkulturno občutljivost in zmožnost prepoznavanja in uporabe različnih strategij pri stikih s pripadniki drugih kultur in to uporabljajo v sporazumevanju.
Besedila in okoliščine ²	Govor poteka v živo in/ali je posnet (avdio- in videoposnetki); besedila so jezikovno kompleksnejša in manj predvidljiva kot v drugem obdobju, z nebesedno podporo, okoliščine so lahko že polavtentične in avtentične, a primerne starosti, jezikovnemu znanju, interesom učencev ipd. Poleg standardnih različic ciljnega jezika so učenci izpostavljeni tudi govornim besedilom z značilnostmi govorcev drugih jezikov (npr. evropskih) (več o besedilih glej v pogl. 4 Standardi znanja); za preverjanje dejavnosti poslušanja učenci uporabljajo nebesedni odziv, v besednem odzivu pa slovenščino/italijanščino/madžarščino in angleščino.

3.1.2 Branje in bralno razumevanje

Učenci razvijajo te spretnosti, da bodo razumeli ustrezna pisna besedila v angleščini in obbesedilne prvine, jih uporabljali v komunikaciji ter za pridobivanje novih znanj.

Branje	Cilji drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja
	Učenci: • na podlagi veščin, razvitih v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, še razvijajo osnovne bralne veščine (natančnost branja – dekodiranje) in preproste bralne učne strategije (predvsem razumevanje in delno interpretacijo), svoj odnos/stališča do branja in interes za branje;
Jezikovna zmožnost	• spoznajo osnovno, pogosto rabljeno besedišče in preproste jezikovne strukture ter pomen v sobesedilu; • nadaljujejo s spoznavanjem razmerij med glasovi in črkami (izgovorom in zapisom) v znanih, prej ustrezno slušno utrjenih besedah;
Pragmatična zmožnost	• spoznajo nekatere glavne lastnosti izbranih pisnih besedil (npr. razglednica) in jih upoštevajo pri tvorjenju besedil; • spoznajo najosnovnejša sredstva medpovednega povezovanja (npr. zaimke, nadpomenke/podpomenke, istopomenke/protipomenke);
Sociolingvistična/družbeno-kulturna zmožnost	• spoznajo osnovne jezikovne označevalce družbenih razmerij – spoznajo nekatere vpljudnostne dogovore;

² Podrobnejši opisi besedil in okoliščin za vse spretnosti so navedeni pri standardih znanja.

Medkulturna ozaveščenost	• se ozaveščajo o nekaterih temeljnih medkulturnih podobnostih in razlikah; • razvijajo svojo medkulturno občutljivost in ozaveščenost; • spoznajo medkulturne podobnosti in razlike na primerih izvirnih besedil (npr. pesmi) in nekatere značilnosti tradicionalne in sodobne kulture dežel ciljnega jezika, evropskih in drugih kultur;
Besedila in okoliščine	• pregledujejo in berejo kratka neumetnostna in umetnostna (književna) besedila, sprva preprosta, z obilo nejezikovne podpore (npr. stripi), pozneje daljša in z manj podpore (več o besedilih glej v pogl. 4 Standardi znanja); • se na bralno besedilo odzivajo nebesedno, z besednim odzivom v angleščini (kratko) in v slovenščini/italijanščini/madžarščini.

Branje	Cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja
	V tretjem obdobju učenci še razvijajo nedosežene cilje iz drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ti pa se tudi nadgrajujejo in širijo, tako da učenci: • ob branju raznovrstnih, preprostejših in kompleksnejših besedil utrjujejo rabo preprostih bralnih strategij in razvijajo kompleksne bralne in učne strategije (predvsem razumevanje, interpretacijo idej in podatkov v besedilih, sklepanje in tudi vrednotenje); svoje ugotovitve se učijo podpreti z dokazi iz besedila in povezanih nebesedilnih virov (npr. slik); • se ozaveščajo o možnostih in pomenih različnih razumevanj in interpretacij besedil in bralčevih vplivih na razumevanje in interpretacije; • prepoznavajo nekatere lastnosti (odlike in pomanjkljivosti) izbranih pisnih besedil in tako razvijajo svoje spretnosti pisnega sporočanja/sporazumevanja; • ohranjajo in krepijo interes in motivacijo za branje;
	Jezikovna zmožnost
	• spoznajo pogosto rabljeno besedišče in jezikovne strukture, njihov pomen in rabo v sobesedilu; • nadgrajujejo ozaveščanje o razmerjih med glasovi in črkami (izgovorom in zapisom);
	Pragmatična zmožnost
	• spoznajo glavne lastnosti izbranih vrst pisnih besedil (logična, smiselno povezana zgradba in ustrezna oblika besedila, notranja razmerja v besedilu) in jih upoštevajo pri tvorjenju besedil; • spoznajo sredstva medpovednega povezovanja (npr. vezniška sredstva, izpuste, zamenjave);
Sociolingvistična/družbeno-kulturna zmožnost	• spoznajo jezikovne označevalce družbenih razmerij; • spoznajo nekatere vpljudnostne dogovore in prepoznavajo očitne oblike nevljudnosti, ki so odraz medkulturnih razlik; • prepoznavajo najočitnejše razlike v registrih in narečjih in njihov učinek na bralca; • spoznajo ljudsko modrost (pregovore ipd.);

Medkulturna ozaveščenost	• spoznajo medkulturne podobnosti in razlike v tradicionalni in sodobni kulturi ciljnih, evropskih in drugih kultur; • razvijajo svojo medkulturno občutljivost in zmožnost prepoznavanja in uporabe različnih strategij pri stikih s pripadniki drugih kultur; • spoznajo kulture ciljnega jezika in druge kulture ter vzpostavljajo povezave med njimi ter domačo kulturo (primerjajo, analizirajo itn.); • razumejo razlike in posebnosti branja v medkulturnem položaju;
Besedila in okoliščine	• berejo kompleksnejša neumetnostna in umetnostna (književna) besedila z manj nebesedne podpore, primerna njihovi starosti, zanimanju in jezikovnemu znanju; nabor besedilnih vrst je širši (več o besedilih glej v pogl. 4 Standardi znanja); besedila so napisana v različnih standardnih in nestandardnih različicah ciljnega jezika; • se na bralno besedilo odzivajo nebesedno, z besednim odzivom v angleščini in v slovenščini/italijanščini/madžarščini.

3.1.3 Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje

Učenci se naučijo ustrezno in čim bolj pravilno govorno sporazumevati in sporočati v pogovorni angleščini oz. eni od jezikovnih različic.

Cilji drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja	
Govor	Učenci: • nadaljujejo z usposabljanjem za osnovno govorno sporazumevanje in sporočanje v ciljnem jeziku: tvorijo medosebne dialoge, kratka govorna besedila (pripovedujejo, povzamejo besedilo, izražajo svoje misli ipd.), kratko sporočajo (npr. naštejejo seznam) in se odzovejo na slišano oziroma prebrano, govorijo ali pojejo primerna izvirna besedila v angleščini ipd.; • razvijajo osnovne učne strategije, primerne starosti in jezikovnemu znanju; • razvijajo in uporabljajo najosnovnejše sporazumevalne strategije;
Jezikovna zmožnost	• v govoru uporabljajo osnovne jezikovne strukture, upovedujejo v preprostih, enostavčnih in tudi večstavčnih povedih; • uporabljajo pogosto rabljeno, omejeno besedišče s tematskih področij, primernih in zanimivih zanje; • razvijajo najosnovnejše veščine razumljive in pomensko ustrezne izgovarjave in intonacije;

Pragmatična zmožnost	• spoznajo in uporabljajo temeljne funkcije (npr. iskanje podatkov, izražanje mnenj, pozdravi) in vzorce socialne interakcije; • upoštevajo glavne značilnosti ustreznega govora glede na sogovornika in namen; • uporabljajo temeljno nebesedno podporo v govoru (npr. mimika, kretnje); • spoznajo glavne lastnosti krajših in preprostih besedil (npr. eno-, večgovorna besedila);
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna zmožnost	• v govoru uporabljajo osnovne jezikovne označevalce družbenih razmerij (pozdravi, naslavljanja) in nekatere vljudnostne dogovore (npr. zahvala, opravičilo);
Medkulturna ozaveščenost	• se ozaveščajo o osnovnih medkulturnih značilnostih pri govorjenju v angleščini (podobnosti s slovenskimi/italijanskimi/madžarskimi in razlike med njimi).
Besedila in okoliščine	Glej poglavje 4 Standardi znanja.

Govor	Cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja V tretjem obdobju učenci še razvijajo nedosežene cilje iz drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ti pa se tudi nadgrajujejo in širijo, tako da učenci: • se usposobijo za pomensko in situacijsko ustrezno, tudi zahtevnejše govorno sporazumevanje: govorno se sporazumevajo medosebno in z uporabo tehnologije (oz. posnemajo te dejavnosti); • govorno sporočajo, opisujejo, predstavljajo stvari, izdelke, osebe, ideje, stališča, mnenja in perspektive ter jih podkrepijo z argumenti; • načrtujejo, vadijo in izboljšujejo svoje govorne dejavnosti, razvijajo in uporabljajo temeljne učne strategije; • spoznavaajo in v komunikaciji uporabljajo temeljne sporazumevalne strategije;
	• v govoru uporabljajo širši, še vedno razmeroma omejeni nabor jezikovnih struktur in tudi kompleksnejše strukture (npr. večstavčne povedi); z uporabo ustreznih slovničnih struktur dokaj natančno izražajo svoje misli in ideje; • uporabljajo pomensko ustrezno širše, pogosto rabljeno besedišče s področij, primernih in zanimivih zanje, ki je večinoma konkretno, a tudi že abstraktno; • razvijejo veščine rabe razumljive in pomensko ustrezne izgovarjave in intonacije;
Jezikovna zmožnost	

Pragmatična zmožnost	• spoznajo in uporabljajo širši nabor funkcij in vzorcev socialne interakcije; • spoznajo glavne značilnosti ustreznega govora glede na sogovornika in druge okoliščine (sporočilni namen, jezikovni register) in prilagajajo govor glede na okoliščine, sogovornike in namen; • se naučijo usklajevati mnenja in se dogovarjati; • razvijajo svoj govor v tekočnosti in vsebinski natančnosti; • spoznajo širši nabor nebesedne podpore v (po)govoru in ga uporabljajo v govoru; • spoznajo glavne značilnosti nekaterih besedilnih vrst (npr. pripoved, opis) in jih uporabljajo pri tvorjenju besedil; • spoznajo in uporabljajo osnovne prvine zgradbe različnih govornih besedil glede na njihovo vlogo (npr. pripovedna besedila); govorne menjave, razvoj teme in logično sosledje;
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna zmožnost	• uporabljajo osnovne jezikovne označevalce družbenih razmerij (uporabljajo nekatere vpljudnostne dogovore in se izogibajo najočitnejšim oblikam nevljudnosti, ki so tudi odsev medkulturnih razlik); • upoštevajo razlike v jezikovnih registrih (nevtralen in neformalen); • uporabljajo posamezne prvine ljudske modrosti (pregovore itn.);
Medkulturna ozaveščenost	• v govoru, zlasti v sporazumevanju s pripadniki drugih kultur, upoštevajo osnovne medkulturne razlike in prilagajajo svoje ravnanje in govor; • ustrezno ravnajo v primerih sporazumevalnih in medkulturnih nesporazumov; • presegajo stereotipe.
Besedila in okoliščine	Glej poglavje 4 Standardi znanja.

3.1.4 Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Učenci se naučijo ustrezno in čim bolj pravilno zapisovati, pisno sporočati, se pisno sporazumevati v pisni angleščini, usvojijo procese tvorjenja in izboljševanja pisnih besedil.

	Cilji drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja
Pisanje	Učenci: • se usposobijo za temeljno pisno sporočanje in sporazumevanje: tvorijo kratka stvarna in domišljajska pisna besedila o njim najbližjih temah (npr. dom, hrana, dogodki itn.); • razvijajo temeljne strategije tvorjenja pisnega besedila, npr. pisanje osnutka, pisanje čistopisa, preverjanje besedila na vsebinski, besedilni, jezikovni in pravopisni ravni, in se ozaveščajo o napakah kot delu učnega procesa;

Jezikovna zmožnost	• uporabljajo pogosto rabljeno, omejeno besedišče v povezavi s predlaganimi temami in temami, ki jih zanimajo; • uporabljajo temeljne jezikovne strukture in vezniška sredstva, upovedujejo pretežno v enostavnih povedih; • spoznajo in uporabljajo temeljna pravila pravilnega zapisovanja zelo znanih besed in uporabe velike začetnice in ločil;
Pragmatična zmožnost	• uporabljajo glavna sredstva medpovednega navezovanja (npr. zaimke, temeljna vezniška sredstva); • pri tvorjenju besedil upoštevajo nekatere osnovne lastnosti (zgradba in oblika) posameznih preprostih besedilnih vrst (npr. razglednica);
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna zmožnost	• v pisanju uporabljajo temeljne jezikovne označevalce družbenih razmerij in nekatere vljudnostne dogovore;
Medkulturna ozaveščenost	• se ozaveščajo o glavnih medkulturnih značilnostih pri tvorjenju pisnih besedil v angleščini (podobnosti in razlike s slovenskimi/italijanskimi/madžarskimi);
Ortografske spretnosti	• spoznavajo in uporabljajo temeljna načela za zapisovanje v angleščini in razmerja med glasovi in zapisom; • se urijo v rabi ustreznih pripomočkov (npr. slovar, črkovalnik).
Besedila in okoliščine	Glej poglavje 4 Standardi znanja.

Pisanje	Cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja V tretjem obdobju učenci še razvijajo nedosežene cilje iz drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ti pa se tudi nadgrajujejo in širijo: • učenci se usposobijo za zahtevnejše pisno sporočanje in sporazumevanje: tvorijo krajša in daljša ter nekoliko kompleksnejša informativna, stvarna, domišljajska in vplivajska pisna besedila o njim znanih in bližnjih temah in idejah ter se z njimi sporazumevajo (dopisi, elektronska sporočila, pisma, forumi itn.); • usvojijo in uporabljajo postopke procesnega pisanja (načrtovanje pisanja, pisanje v fazah, urejanje besedil, samovrednotenje in korekcija ter druge strategije tvorjenja pisnega besedila);
	• razvijejo in uporabljajo pomensko ustrezno, razmeroma pogosto rabljeno, razmeroma omejeno, toda nekoliko širše, tudi abstraktno besedišče s področij, primernih in zanimivih zanje; • z uporabo ustreznih slovničnih struktur dokaj natančno izražajo svoje misli in ideje, tvorijo enostavne povedi, jih povezujejo v kompleksnejše ter ob tem spoznajo in uporabljajo skladenjska pravila v angleščini;

Pragmatična zmožnost	• uporabljajo ustrezna sredstva medpovednega povezovanja (npr. izpusti in zamenjave, medpovedna vezniška sredstva, sopomenke, protipomenke, nadpomenke in podpomenke); • uporabljajo pravila tvorjenja besedila – razvoj teme, logični vrstni red misli/idej; • pri tvorjenju besedil upoštevajo glavne lastnosti izbranih besedil iz širšega nabora besedilnih vrst (zgradba in ustrezna oblika);
Sociolingvistična/ družbeno-kulturna zmožnost	• pri tvorjenju pisnih besedil, posebno v pisnem sporazumevanju, uporabljajo ustrezne jezikovne označevalce družbenih razmerij; • uporabljajo nekatere vpljudnostne dogovore in se izogibajo najočitnejšim oblikam nevljudnosti, ki so lahko odsev medkulturnih razlik; • v pisanju upoštevajo glavne razlike v jezikovnih registrih (nevtralen : neformalen); • uporabljajo posamezne prvine ljudske modrosti (pregovore itn.);
Medkulturna ozaveščenost	• pri tvorjenju pisnih besedil, zlasti pri sporazumevanju, upoštevajo osnovne medkulturne razlike in prilagajajo svoje pisanje ter presegajo stereotipe; • upoštevajo medkulturno pogojene posebnosti pisnega sporočanja (npr. odstavki);
Ortografske spretnosti	• spoznavajo nova in utrjujejo ter uporabljajo načela za zapisovanje v angleščini ter razmerja med glasovi in zapisom, sklepajo o zapisu neznanih besed; • uporabljajo strategije za izboljšanje ortografskih in pravopisnih zmožnosti (zvočne, vidne, pomenske; ponovno branje ipd.); • znajo uporabljati ustrezne pripomočke za izboljševanje kakovosti pisnih besedil (npr. slovar, črkovalnik).
Besedila in okoliščine	Glej poglavje 4 Standardi znanja.

3.1.5 Posredovanje (mediacija)

Učenci govorno in/ali pisno posredujejo iz angleščine v slovenščino/italijanščino/madžarščino in obratno v okoliščinah, ko se osebe iz različnih razlogov ne morejo sporazumevati neposredno.

Cilji drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja
Učenci: • v slovenščini/italijanščini/madžarščini govorno posredujejo bistvo preprostega angleškega besedila, ki je bogato podprto z nebesedilnimi prvinami (npr. risanke) in pomen preprostih, pogostih oznak in opozoril.

Cilji tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja
V tretjem obdobju učenci še razvijajo nedosežene cilje iz drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ti pa se tudi nadgrajujejo in širijo: • učenci v slovenščini/italijanščini/madžarščini govorno in pisno posredujejo bistvo pisnega ali govornega angleškega besedila ter oznak v okviru svojih zmožnosti sprejemanja v angleščini; • v angleščini govorno ali pisno posredujejo bistvo slovenskih/italijanskih/madžarskih besedil in pomen oznak v okviru svojih zmožnosti govornega in pisnega sporočanja.

3.2 Vsebine

V tem poglavju so navedena tematska področja (vsebine), ki so podlaga za dejavnosti, s katerimi učenci razvijajo svoje jezikovno znanje, zmožnosti in spretnosti, stališča, vrednote in naravnosti, vendar poudarek ni na poznavanju ali posredovanju vsebine. Teme so navedene predvsem z dveh področij: osebnega in izobraževalnega, proti koncu osnovne šole pa se v nekaterih vidikih pridružita še javna in poklicna domena (SEJO, 2011: 69).

Učitelj izbira teme po določenih načelih glede na ustreznost posamezne teme, čustveni in kognitivni razvoj učencev itn., pri izboru pa sodelujejo tudi učenci glede na svoje potrebe in zanimanje. Obravnava teme pri pouku ni končana z enkratno obravnavo v enem časovnem obdobju oziroma v enem razredu. V osnovni šoli se vračamo k temam, ki so bile že obravnavane, a je obravnava vsakič širša, bolj poglobljena, lahko abstraktnejša, v povezavi s kompleksnejšimi jezikovnimi sredstvi in širšim naborom besedišča ter kognitivno zahtevnejšimi dejavnostmi. Pri izboru tem upoštevamo načelo učenčeve bližine in stopnjo konkretnosti oz. abstraktnosti tem.

Teme so dober temelj za navezovanje pouka angleščine na druge šolske predmete in tudi za prave medpredmetne povezave (glej poglavje 5 Medpredmetne povezave). Okvirne teme, ob katerih učenec razvija splošne, sporazumevalne, medkulturne in druge zmožnosti, vrednote in stališča, so:

- Jaz; predstavitev sebe, videza, značaja, svojih interesov in konjičkov, izkušenj, načrtov;
- Moj dom; prostor, družina, dejavnosti, odnosi;
- Moja šola; šola, učenje, drugi šolski predmeti, dejavnosti, načrti, poklici;
- Moj svet; prijatelji, vzorniki, zabava, težave, odnosi, sodobni mediji;
- Moje okolje; ulica, vas, mesto, prebivalci, dejavnosti/storitve, živali, rastline, naravni pojavi;
- Moja država (tudi sosednje in druge države); prebivalci in jeziki; moji sosede; geografske, zgodovinske, kulturne, etnografske značilnosti.

Teme, s katerimi uvajamo medkulturno dimenzijo pri pouku tujega jezika in primerjamo stvarnost v različnih kulturnih okoljih, so:

- Način življenja, bivanja, navade, značilne jedi, praznovanja, delo in prosti čas, denar; simboli (kraja, države in drugih držav – grbi, zastave, simboli na evrskih kovancih);

- Družbeno, kulturno in naravno okolje; šola, življenje v mestu in na deželi, geografske biološke in druge značilnosti, prazniki, globalizacija, tehnologija;
- Družbeni dogovori; ravnanje v določenih okoliščinah, priložnostih, navade in običaji;
- Družbene vrednote; medosebni odnosi, družina, kulturna dediščina, primerjava družbenih vrednot med kulturami;
- Jeziki; jeziki družine, sošolcev, prijateljev, sosedov; jezik kot temelj osebne in skupinske identitete, jeziki v času globalizacije; vloga jezika kot sredstva vključevanja oz. izključevanja iz skupine; vloga znanja jezikov za aktivno in odgovorno vlogo slovenskega državljana pri reševanju vprašanj človeštva na lokalni, nacionalni in globalni ravni; jeziki, ki so jih govorili pomembni Slovenke in Slovenci; jezikovna pestrost v Sloveniji, EU in svetu; uporaba jezikovnih priročnikov v več jezikih.

Pouk angleščine se povezuje tudi z drugimi šolskimi predmeti na ravni tem in širših interdisciplinarnih tem (angl. cross-curricular), ki se ne izključujejo s prej navedenimi tematskimi področji. Interdisciplinarne teme se uresničujejo v povezavi z vsemi jezikovnimi spretnostmi, ki se razvijajo pri pouku angleščine, namen pa je predvsem ozaveščanje in kritično razmišljanje o širših vsebinah vsakdanjega življenja ter usposabljanje za ustrezno ravnanje. Povezave med temami so predvsem funkcionalne, torej gre za medsebojno odvisnost in dopolnjevanje pri pridobivanju znanj, razvijanju spretnosti, stališč in vrednot. Nekaj primerov povezav je navedenih s tem poglavju, druge so opisane tudi pri splošnih znanjih in zmožnostih; priporočila za delo so v poglavju 5 Didaktična priporočila.

Primeri povezav:

- knjižnično informacijsko znanje (npr. iskanje virov in gradiv, uporaba katalogov, tudi elektronskih, uporaba virov, npr. priročnikov, tudi slovarjev, primerjanje slovenskih virov s tujimi),
- poklicna vzgoja (npr. spoznavanje poklicev, orodij in pripomočkov, delovni procesi, vrednotenje dela in poklicev itn.),
- okoljska vzgoja in vzgoja za trajnostni razvoj (npr. učinkovita raba energije in naravnih virov v vsakdanjem življenju, posledice prekomerne rabe energije in naravnih virov, odgovoren odnos do okolja, žive in nežive narave, naravnih virov, onesnaževanja okolja itn.),
- vzgoja za zdravje (teme o telesu in zdravju, zdravi prehrani, ohranjanju zdravja itn.),
- varnost – kemijska, prometna in druga (prepoznavanje in ocenjevanje dejavnikov tveganja, izogibanje tveganjem; splošne in konkretne teme, npr. čistila in zdravila; elektrika; varno ravnanje v šoli, v prometu ter v vsakdanjih domačih in drugih okoliščinah – zase in za druge; požarna varnost, naravne nesreče in dogodki ter ravnanje ob njih itn.),
- vzgoja potrošnika (tema nakupovanje, primerjanje cen in pretvorbe valut, kritično poslušanje, branje in razumevanje reklamnih in drugih sporočil, pomen blagovnih znamk, oglasov, prepoznavanje in izogibanje pastem potrošništva, smotrna in varčna poraba denarja, spoznavanje potrošnikovih pravic in obveznosti, potrošniške navade),
- vzgoja za medije (npr. vplivi medijev – tiska, radia, televizije, svetovnega spleta – na otroke in mladostnike, prepoznavanje razlik med medijskimi informacijami in dejstvi, spoznavanje možnosti in primerov manipulacij, spodbujanje kritičnega sprejemanja informacij, prepoznavanje različnih mnenj, utemeljitev in vrednot v okviru medijskih vsebin, izražanje in utemeljevanje svojih mnenj in stališč; medijske vsebine: oglaševanje

in propaganda, nasilje, spolnost, idoli, stereotipi, podobe in nebesedna komunikacija itn.),

- spoznanja in dosežki v znanosti, tehnologiji, pomembna naravoslovna in matematična odkritja, izumi, družboslovna spoznanja in umetniški dosežki; pomembnih znanstveniki, raziskovalci, umetniki; vzorniki.

4 STANDARDI ZNANJA

Preverjanje in ocenjevanje tujejezikovnega znanja in sporazumevalnih zmožnosti in spretnosti je vse prej kot lahka naloga, s katero se učitelj srečuje vsakodnevno. Dobra praksa jezikovnega preverjanja in ocenjevanja je pokazala, da morajo biti procesi učenja, poučevanja in vrednotenja/ocenjevanja med seboj dobro usklajeni in da mora poznavanje enega voditi v načrtovanje in izvajanje drugega.

Tujejezikovno učenje in poučevanje potekata že nekaj desetletij v skladu z odkritji uporabnega in spoznavnega jezikoslovja in iz njih izpeljanimi priporočili komunikacijskega pristopa, ki v ospredje postavlja sporazumevanje kot najpomembnejši dosežek tujejezikovnega pouka. Poznavanje jezikovnega sistema je sicer potreben pogoj, vendar nikakor zadosten za uspešno komunikacijo. Tako se tudi preverjanje in ocenjevanje znanja tujega jezika naslanjata na takšne vrste nalog in dejavnosti, ki merijo uspešnost sporazumevanja oziroma tisto, kaj je učenec v določenem tujem jeziku dejansko zmožen udejanjiti, in stopnjo učinkovitosti pri tem.

V tem učnem načrtu smo se pri oblikovanju standardov znanj naslonili na Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje in preverjanje/ocenjevanje jezikov, ki je najobsežnejše in najcelovitejše priporočilo za delovanje s področja učenja in poučevanja tujih jezikov. Poleg opisa sporazumevalnih zmožnosti in spretnosti (kaj?), ki jih mora učenec jezika usvojiti, da lahko uspešno in ustrezno deluje v določenem jezikovnem in kulturnem okolju, ta priporočila zajemajo tudi jezikovne ravni (kako dobro?), ki kažejo napredek v jezikovnem znanju in zmožnostih posameznika. Določanje ravni je dolgotrajen in zahteven postopek, zato je objektivno določanje ravni učenca mogoče le pod naslednjimi pogoji:

- upošteva se več učenčevih izdelkov v daljšem časovnem obdobju,
- učenčevo znanje se preverja, vrednoti in ocenjuje na podlagi raznovrstnih nalog in tem,
- učenčevo znanje se preveri v vseh štirih jezikovnih zmožnostih (branju, poslušanju, pisanju in govoru),
- učenec svoje dosežke presoja s samorefleksijo in samovrednotenjem ves čas pedagoškega procesa in dejavno sodeluje pri postavljanju in uresničevanju ciljev ter določanju in uporabi meril vrednotenja oziroma ocenjevanja (npr. Evropski jezikovni listovnik),
- učenec je seznanjen z merili in pri pouku vključen v oblikovanje meril vrednotenja oziroma ocenjevanja pred začetkom učnega procesa,
- učenec je seznanjen s cilji tujejezikovnega pouka na začetku šolskega leta.

V nadaljevanju so predstavljeni standardi znanja, ki izhajajo iz lestvice SEJO. Ob koncu drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja je predvidena raven znanja angleščine glede na raven SEJO A1 oz. A2, ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja pa A2 oz. B1. Predstavljene so lestvice za posamezne jezikovne zmožnosti (branje, poslušanje, pisanje in govor). Čeprav se opisniki od ravni do ravni nadgrajujejo in tako prikazujejo jezikovni napredek, to ne pomeni, da se vsak element ponovi na vsaki ravni. Povedano drugače, opisniki selektivno opisujejo doseženo raven, in sicer tiste značilnosti, elemente itn., ki so za določeno raven najpomembnejši oziroma najbolj novi.

Minimalni standardi in napredovanje učenca

Treba se je zavedati, da vsi učenci ne napredujejo enako in tudi ne enako hitro in uspešno glede na posamezno jezikovno zmožnost, npr. pri pisanju enako hitro in uspešno kot pri branju. Zato opisniki za standarde znanja opisujejo pričakovano povprečno znanje večine učencev ob koncu vsakega vzgojno-izobraževalnega obdobja, ki ga razvijejo v vseh treh letih učenja.

Učenec lahko na področju posameznih jezikovnih zmožnosti dosega različno raven znanja. Na primer, na področju receptivnih zmožnosti (slušno in bralno razumevanje) napreduje hitreje kot na področju produktivnih zmožnosti (govor, pisanje) oziroma je uspešen pri govoru, ne pa pri pisanju ali nasprotno. Z opisnimi kriteriji učitelji opišejo ravni znanja za posamezni standard. S pomočjo takih kriterijev učenec dobi poglobljeno povratno informacijo o svojem znanju tudi že v procesu učenja za vsako od zmožnosti. To velja za drugo in tretje vzgojno-izobraževalno obdobje, pri čemer učitelj upošteva načelo postopnosti od receptivnih zmožnosti (sprejemanja) k produktivnim oziroma izraznim zmožnostim. Pomen ustrezne postopnosti je opisan v poglavju 5 Didaktična priporočila.

Pri določanju standardov in minimalnih standardov znanj ob koncu vzgojno-izobraževalnih obdobj so upoštevani številni dejavniki, ki se nanašajo na besedila, dejavnosti, preverjanje znanja, spretnosti in veščine, pričakovano kakovost teh znanj, okoliščine itd. Ti dejavniki so med sabo prepleteni in le v medsebojni soodvisnosti dajejo celovito podobo dosežene ravni. Mednje spadajo:

- jasnost, dolžina in zapletenost navodil in posameznih nalog,
- lastnosti vnosnega besedila (tema, konkretnost/abstraktnost vsebine, vezljivost besedila, jasna/zapletena strukturiranost besedila, dolžina besedila, lažje/težje oziroma pogosto/redko rabljeno besedišče, težavnost in poznavanje jezikovnih struktur itn.),
- vrste nalog (odprti oziroma zaprti tipi nalog, zapletenost izdelka), hitrost (branja, govorjenja, poslušanja),
- vrsta in količina podpore (vnaprej podana razlaga zahtevnejšega besedišča, učiteljeva ali druga podpora med reševanjem, raba slovarja itn.),
- učenčeve slušne, bralne, govorne in napisovalne spretnosti idr.

Učenec praviloma napreduje v višji razred, če dosega minimalne standarde in pri tem pokaže:

- da razume nekatere vidike angleških govornih in bralnih besedil in sporočil, ustreznih glede na leto učenja jezika in stopnjo znanja, starost itd., ob precejšnji podpori in možnosti večkratnega vračanja k besedilu in sporočilu, in
- da zmore tvoriti preprosta, kratka in malo zahtevna govorna in pisna besedila o znanih temah, ki kljub precejšnji podpori (iztočnice, slovarji, učiteljeva povratna informacija itn.) vsebujejo jezikovne in druge napake ter pomanjkljivosti, sporočilni namen pa je delno dosežen.

Ta znanja so opisana kot minimalni standardi ob koncu drugega in tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja (6. in 9. razred). V 7. in 8. razredu pa se minimalni standardi znanj določajo v razmerju do teh v 6. in 9. razredu (glej poglavja 4.1–4.5), pri tem se upoštevajo

zgoraj naštetih vrste dejavnikov zahtevnosti. Podobno velja za opredeljevanje minimalnih standardov za 4. in 5. razred.

Za ugotavljanje minimalnih standardov velja, da so navodila za naloge v slovenščini/italijanščini/madžarščini, zastavljena vprašanja (testne postavke) pa so v angleščini ali slovenščini/italijanščini/madžarščini. Če so v angleščini (govorna ali pisna), pa po zahtevnosti ne presegajo minimalnih pričakovanih znanj pri poslušanju oz. branju v tem obdobju. Minimalni standardi v obeh obdobjih so torej zapisani kot dosežena stopnja komunikacijske zmožnosti kljub pomanjkljivostim v znanju. Minimalnih standardov se ne ugotavlja v smislu ožjih jezikovnih znanj (npr. besedišče, slovnica itd.). Lestvice na naslednjih straneh se skupaj s cilji in didaktičnimi priporočili uporabljajo kot vodilo pri načrtovanju pouka in učenja, samovrednotenju znanja, vrednotenju znanja (pripravi preizkusov znanja, kriterijev), oblikovanju povratne informacije itn.

4.1 Slušno razumevanje

Poslušanje v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec ob poslušanju besedil in poslušanju z gledanjem pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: - izlušči glavno misel (temeljno sporočilo) besedila in glavne poudarke nezapletenega pogovora; - prepozna pomembna dejstva oz. podatke oz. v govorjenih informativnih besedilih z znano tematiko na podlagi opor; - prepozna časovno zaporedje dogodkov, ki je jasno in nedvoumno nakazano, - ugotovi jasno izraženo razpoloženje govorcev (npr. veselje, (ne)zadovoljstvo).	Učenec ob poslušanju besedil in poslušanju z gledanjem pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: - izlušči glavno misel (temo) besedila in/ali nekaj glavnih poudarkov preprostega pogovora; - prepozna nekaj pomembnih podatkov, podrobnosti v kratkih, govorjenih informativnih besedilih, ki so večkrat in jasno izražene; - razume kratke, preproste napotke in to pokaže z upoštevanjem napotkov ali jih interpretira v slovenščini.
Besedila in okoliščine	
Govorjena besedila, ki so posneta, posredovana prek medijev ali posredovana v medsebojni komunikaciji v živo, imajo te lastnosti: - so kratka, po potrebi prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana; - število govorcev je omejeno (2–3) in njihove vloge so popolnoma jasne; - besedila so govorjena v standardnih različicah govorjene angleščine, govor je prilagojen, po potrebi umetno počasen in razločen (MS: v besedilu so dolgi premori); - navezujejo se na učencu znane in razumljive teme z njegovega osebnega in družbenega področja; - imajo konkretno (MS: vsakdanjo) vsebino; - vsebujejo konkretno, pogosto rabljeno besedišče; - vsebujejo večinoma preproste slovnične strukture (MS: govorjena besedila spremlja	

bogata nebesedna in druga podpora (npr. interpretacija govornice telesa, mimika, okoliščine, slika; ponovitev, prevod posameznih fraz itn.); • ni motečih šumov in drugih zvočnih motenj.	
Primeri besedil Kratka, preprosta, po potrebi prilagojena in počasi ter razločno govorjena besedila: basni, dialogi, otroška dramska besedila, filmi, izštevanka, razlage in navodila za razredne in druge dejavnosti, obvestila, opisi (dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja), pesmi (poezija, petje), poročila, pravila, pravljice, programi prireditev, razglasi, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, televizijski in radijski sporedi, urniki, zgodbe.	
Besedila poslušajo večkrat (dvakrat do trikrat). Odziv: učenci pokažejo razumevanje z nebesednim odzivom (ravnanjem), in besednim odzivom. Besedni (govorni ali pisni) odziv v angleščini je kratek, daljši govorni odziv (npr. povzemanje glavnih misli besedila) je v slovenščini/italijanščini/madžarščini.	Besedila učenci poslušajo večkrat (dvakrat do trikrat); po potrebi z dodatnimi pojasnili, prilagoditvami. Odziv: učenci pokažejo razumevanje z nebesednim in besednim odzivom. Besedni odziv v angleščini je kratek, daljši govorni odziv je v slovenščini/italijanščini/madžarščini.

Poslušanje v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Ob koncu tretjega obdobja učenec ob poslušanju besedil in poslušanju z gledanjem pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • izkorišča večino prvin nebesedne podpore in uporablja druge strategije (npr. vprašanja govorniku za razjasnitev, sklepanje o pomenu iz sobesedila ipd.) ter tako hitreje in bolje razume govorjena besedila; • izlušči glavne misli poslušanega besedila in glavne poudarke pogovora; • razume podatke, podrobnosti v govorjenih besedilih iz različnih virov in različne tematike; • razume neposredno izražena stališča in namen govorcev, npr. prošnja, prepoved; • prepozna časovno zaporedje dogodkov v mestoma tudi bolj zapletenih besedilih; • prepozna nekatere značilnosti v govoru uporabljenega jezikovnega registra.	Ob koncu tretjega obdobja učenec ob poslušanju besedil in poslušanju z gledanjem pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • redko oz. tudi manj ustrezno uporablja ali interpretira nebesedno podporo; • izlušči glavne misli besedila in glavne poudarke pogovora (vodeno?); • razume nekaj neposredno izraženih podatkov, podrobnosti v govorjenih besedilih iz različnih virov in njemu bližnje tematike; • razume neposredno izražen sporočilni namen govorcev, npr. prošnja, prepoved; • prepozna osnovno časovno zaporedje dogodkov v besedilih, v katerih si prvine sledijo linearno in so označene z ustreznimi označevalci sosledij.

Besedila in okoliščine

Govorjena besedila so posneta, posredovana prek medijev ali posredovana v medsebojni komunikaciji v živo z naslednjimi lastnostmi:

- krajša, občasno daljša avtentična ali po potrebi delno prilagojena (poenostavljena) govorna besedila, ki so večinoma jasno strukturirana;
- število govorcev je lahko večje, vendar so njihove vloge jasno izražene;
- besedila so govorna v standardnih različicah angleščine, s posameznimi (MS: redkimi) rahlimi narečnimi značilnostmi oziroma značilnostmi tujih govorcev angleščine, govor je prilagojen, zmerno hiter in dokaj razločen;
- navezujejo se na učencu znane in razumljive teme z njegovega osebnega, družbenega in izobraževalnega področja;
- imajo večinoma konkretno in redko abstraktno vsebino (MS: samo konkretno vsebino),
- besedišče je večinoma konkretno, razmeroma pogosto rabljeno, a z zelo omejenimi stalnimi frazami (idiomi);
- besedila vsebujejo širši nabor slovničnih struktur;
- skoraj ni motečih šumov in drugih zvočnih motenj.

Primeri besedil

Kratke (občasno daljše), večinoma preproste, delno prilagojene in razmeroma počasi ter dokaj razločno govorjene anekdote, basni, biografije, definicije besed, dialoška in dramska besedila, filmi, horoskopi, izkustvene pripovedi, legende, navodila za dejavnosti, opis poti, obvestila, ocene knjig/filmov, opisi dogajanj, oseb, živali, stvari, prostora, kraja, dežele, vremena, pesmi (poezija, petje), poljudnoznanstvena besedila, poročila, pravila, pravljice, pogovori, programi prireditev, radijski in televizijski sporedi, radijske in televizijske vesti, razglasi, recepti, reklamna sporočila, risanke, šale, urniki, videospoti, zgodbe.

Daljša besedila učenci poslušajo večkrat.

Odziv: učenci pokažejo razumevanje z nebesednim odzivom (ravnanjem) in besednim odzivom. Besedni (govorni ali pisni) odziv v angleščini je kratek, daljši govorni odziv (npr. povzemanje glavnih misli besedila) je v slovenščini/italijanščini/madžarščini in angleščini.

4.2 Bralno razumevanje

Branje v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec ob tistem branju besedil pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • prepozna in ugotovi (njemu) znano vrsto besedila ob sobesedilni, slikovni opori; • prepozna glavne misli (temo) besedil z znanega tematskega področja; • razume dobredno/neposredno izražene ključne podrobnosti v kratkih	Učenec ob tistem branju besedil pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • ugotovi znano vrsto besedila ob sobesedilni, slikovni opori; • prepozna glavne misli (temo) besedil z njemu znanega, zanj relevantnega tematskega področja; • razume nekaj neposredno izraženih

preprostih besedilih; • bere in razume jasna pisna navodila za uporabo naprav in/ali izdelavo znane stvari, ki so delno slikovno podprta, in druga navodila (npr. v učnem gradivu); • razume pripovedno besedilo, tudi obsežnejše, po potrebi primerno poenostavljeno, slikovno podprto besedilo (npr. jezikovno poenostavljena besedila v obliki knjižic), vendar morda ne vseh podrobnosti in notranjih razmerij med osebami, dogodki itn.; • uporablja strategije za prepoznavanje besed, samospraševanja, ponovnega branja, samopopravljanja in ugotavljanja pomena iz sobesedila in nebesednih ključev; • prepozna nekatere nebesedne okoliščine (npr. osnovni sporočilni namen); • razume najobičajnejše in preproste znake, simbole (piktograme) in napise v najbližjem okolju; • ustvarja relevantne povezave med besednim in vidnim gradivom.	poglavitnih podrobnosti v kratkih, preprostih besedilih; • prepozna, poišče in razume nekaj dogovorjenih podatkov v besedilu (bere in razume preprosta, jasna pisna navodila za uporabo naprav in/ali za izdelavo znane stvari, ki so opremljena z nazornimi slikami ali s prikazom, in druga preprosta navodila (npr. v učnem gradivu); • razume najobičajnejše in preproste znake, simbole (piktograme) in napise v njemu najbližjih okoliščinah; • razume pomen posameznih njemu neznanih besed oz. besednih zvez iz sobesedila v predvidljivih kratkih in preprostih besedilih; • še ne povsem učinkovito uporablja strategije za prepoznavanje besed (npr. prepoznavanje črk angleške abecede) in večinoma razume njihovo vlogo (npr. za spremembo pomena (bad – bat), enako je pri fonemih).
Besedila in okoliščine Besedila so različnih vrst iz spodaj navedenih virov³ in s temi značilnostmi: • besedila so kratka (2–3 odstavke), večinoma prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana (MS: zelo kratka – nekaj povedi, odstavek; pri ugotavljanju glavne misli do tri odstavke), napisana so v standardnih različicah angleščine; • navezujejo se na učencu znane in razumljive teme z njegovega osebnega in družbenega področja; • imajo konkretno vsebino; • vsebujejo pogosto rabljeno besedišče; • vsebujejo preproste slovnične strukture; • imajo pripovedno strukturo; • vsebujejo nebesedno podporo (slike ipd.).	
Za bralne dejavnosti učenci uporabljajo slovenščino/italijanščino/madžarščino,	Učenec pri branju pogosto potrebuje razlago besed in večkratno branje. Bralno

³ Besedila izhajajo iz oglasov, tabelskega besedila, brošur, spleta, slovarjev, učbeniških gradiv, navodil (za uporabo preprostih naprav in izdelavo stvari), letakov, grafitov, nalepk na embalaži, obvestil o varnosti, revij, lahko so poenostavljena (umetnostna) besedila (angl. easy readers/graded readers), besedila na prosojnici in v powerpointu, osebna pisma, elektronska sporočila, javna obvestila, recepti, pravila (v šoli, v razredu), napisi na znakih (prometni, krajevni), videotekst.

nebesedni odziv ali kratek besedni odziv v angleščini.	razumevanje pokaže pretežno nebesedno, s kratkim besednim odzivom v angleščini ali z daljšim besednim odzivom v slovenščini/italijanščini/madžarščini.
--	--

Branje v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec ob tišem branju besedil pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • prepozna in ugotovi vrsto besedila (npr. razglednica, pismo, kratek članek, pesem itn.); • razume glavno misel besedil z osebnega in delno širšega tematskega področja; • razume podrobnosti v besedilih; • poišče v daljšem ali več krajših besedilih določene podatke (ki jih potrebuje za izpolnitev zastavljene naloge); • bere in razume pisna navodila, ki so večpovedna, s slikovno podporo ali brez nje (avtomati, telefoni, druge naprave); • dokaj natančno razume pripovedno besedilo in osnovna notranja razmerja (npr. časovna, vzročno-posledična); • prebere obsežnejše besedilo (izvirno ali jezikovno poenostavljeno besedilo) in prepozna nekatere okoliščine (npr. dogajalni kraj, čas, osebe; med osebami in dogodki itn., prepozna temeljna sporočila in nekatere podrobnosti); • oblikuje in razloži svoj odnos do prebranega besedila; • prepozna in razume nebesedne okoliščine (npr. sporočilni namen, mnenje, neposredno izraženo v besedilu, čustva in želje v zasebnih pismih itn.); • razume običajne znake, simbole (piktograme) in napise (npr. v javnih prostorih, naselju, prometu itn.); • uporablja ustrezne strategije za izbor, razumevanje in obdelavo besedil.	Učenec ob tišem branju besedil pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • ugotovi vrsto besedila (npr. razglednica, pismo, kratek članek, pesem itn.); • razume glavno misel krajšega besedila iz osebnega in delno širšega tematskega področja; • razume jasno izpostavljene, izražene podrobnosti v besedilu; • poišče v daljšem ali več krajših besedilih določene podatke (ki jih potrebuje za izpolnitev zastavljene naloge); • bere in razume pisna navodila (npr. za uporabo), tudi večpovedna, s slikovno podporo (avtomati, telefoni, druge naprave); • v prebranem besedilu (jezikovno poenostavljeno besedilo ali preprosto izvirno) prepozna nekatere okoliščine (npr. osebe, dogajalni kraj, čas); • oblikuje in preprosto razloži svoj odnos do prebranega besedila; • razume običajne znake, simbole (piktograme) in osnovne, pogosto rabljene napise (npr. v javnih prostorih, naselju, prometu itn.).

Besedila in okoliščine

Značilnosti besedil:

- besedila so večinoma krajša, občasno daljša (MS: samo krajša), po potrebi prilagojena in poenostavljena ter jasno strukturirana;
- napisana so v standardnih različicah angleščine;
- navezujejo se na učencu znane in razumljive teme z njegovega osebnega, družbenega in izobraževalnega področja, pri besedilih o neznanih temah ima lahko težave;
- imajo konkretno, občasno abstraktno vsebino (MS: samo konkretno vsebino);
- vsebujejo razmeroma pogosto, delno tudi manj običajno rabljeno besedišče (MS: samo pogosto rabljeno besedišče);
- vsebujejo kompleksnejše slovnične strukture (MS: redke kompleksnejše slovnične strukture);
- večinoma so pripovedne, občasno z elementi razlagalne strukture (MS: samo pripovedne strukture).

Vrste besedil in viri⁴

Razmeroma kratke (občasno daljše), delno predvidljive, tematsko širše anekdote, basni, blogi, poljudnoznanstveni članki, dialoška besedila, prilagojena dramska besedila, elektronska sporočila, pesmi, fotozgodbe, spletni forumi, grafični prikazi (zemljevidi, tabele), horoskop, intervjuji, izštevanki, kvizi, križanke, napisi (enobesedni, fraze, stavki), navodila (namizne igre), obnove, obrazci z osebnimi podatki, obvestila, ocene (filma, knjige), oglasi (revije, plakati), opisi dogajanj (oseb, živali, vremena, stvari, prostora, kraja, dežele, poti itn.), pesmi, poročila o posebnih podatkih (v razredu, poti v šolo), poimenovanja (miselni vzorci, stripi, ob slikah), povzetki, pravila za igre, pravljice, pregovori, prepovedi, prilagojena dramska besedila, razglednice in pisma, recepti, sezname (družinsko drevo, nakupovalni list), slovarska gesla, sporedi (radio/TV, prireditve, urniki, dnevnik aktivnosti), spletne klepetalnice, (poenostavljena) splošna strokovna besedila, šale, vabila, vesti (časopisi, revije), zgodbe (tudi detektivske), zloženke.

Učenec pri branju občasno potrebuje razlago besed in večkratno branje.
Odziv: za bralne dejavnosti učenci uporabljajo nebesedni in kratek besedni odziv v angleščini in/ali v slovenščini/italijanščini/madžarščini.

Pri branju učenec večkrat potrebuje razlago besed in večkratno branje.
Odziv: pri bralnih dejavnostih učenci uporabljajo nebesedni odziv, besedni v angleščini je kratek, daljši besedni odziv je v slovenščini/italijanščini/madžarščini.

⁴ Vrste virov za uporabljena besedila: brošure, letaki, otroški in najstniški časopisi, revije, knjige, navodila, obvestila, prepovedi, stripi, fotozgodbe, pesmi, spletna besedila, izštevanki, uganke, pravljice, basni, legende, zgodbe, urniki, jedilni listi, ceniki, razglednice, pisma, elektronska sporočila, vabila, obvestila, zloženke, plakati, šale, pregovori, grafični zapisi, obrazci, dramska besedila, horoskopi, oglasi, sporedi, ocene knjig/filmov itn., biografije, križanke, forumi, blogi.

4.3 Govorno sporočanje in sporazumevanje

Govor v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • obvlada, preproste in jasno strukturirane sporočanje in sporazumevalne dejavnosti v znanih okoliščinah; • odgovarja na zastavljena vprašanja, sprašuje, izjemoma se sporazumeva z različnimi govorniki angleščine, če ti govorijo primerno počasi, razločno in pri tem svoj govor prilagajajo okoliščinam; začne in konča kratek pogovor in opravlja osnovne transakcijske dejavnosti (npr. nakup), črkuje svoje ime in priimek; • govorno se odziva na pobude o temah iz njegovega najbližjega okolja; • na kratko in preprosto opisuje in pripoveduje, poizveduje, predstavlja podatke, dejstva in svoje mnenje, se dogovarja itn. V (po)govoru uporablja: • konkretno, v šolskih okoliščinah pogosto rabljeno besedišče, poimenovanja so občasno precej nezanesljiva; • preproste slovnične strukture in najosnovnejša vezniška sredstva (<i>and</i>, <i>but</i>, <i>because</i>); dela tudi osnovne napake, ki lahko ovirajo razumljivost; • osnovno nebesedno podporo; • uporablja najosnovnejše komunikacijske strategije (npr. vpraša po pomenu); • v govoru upošteva najosnovnejša pravila medkulturnega sporazumevanja, primerna njegovemu kognitivnemu in jezikovnemu razvoju; • pripravljeni govor je še fragmentaren, s prvimi zasnove tekočnosti; učenec dela premore, išče besede, potrebuje veliko podpore sogovornika (dialoška oblika); • nepripravljeni, spontani govor je zelo	Učenec pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • obvlada kratke, preproste in jasno strukturirane sporočanje in sporazumevalne dejavnosti v znanih okoliščinah; • odgovarja na zastavljena vprašanja o najbližjih temah iz njegovega sveta, samostojno se večinoma še ne pogovarja, opravlja posamezne najosnovnejše transakcijske dejavnosti (npr. simulacija nakupa); • govorno se odziva na pobude o temah iz njegovega najbližjega okolja, ki so zanj osebno relevantne; • na kratko in preprosto opiše sebe, kje živi, kaj dela, po vnaprej pripravljenih slikovnih ali besednih iztočnicah. <u>V sporazumevalnih dejavnostih učenec</u> pokaže razumevanje vprašanj in drugih pobud. V (po)govoru uporablja: • omejeno, zelo preprosto, pogosto rabljeno besedišče, poimenovanja so še precej nezanesljiva (tudi neustrezna); • zelo preproste slovnične strukture in najosnovnejša vezniška sredstva (<i>and</i>). V govoru dela veliko osnovnih napak, ki ovirajo razumljivost. Izgovarjava je večinoma razumljiva, tudi pripravljeni govor je zelo fragmentaren.

fragmentaren; • izgovor uporabljenega besedišča je večinoma razumljiv.	
Besedila in okoliščine • Naloge so vodene z veliko podpore (slikovna, podatki itd.). • Prvotno je sporazumevanje, to je dialoška oblika, enogovorne dejavnosti so redkejšje.	
Preproste, kratke in jasno strukturirane (običajno predhodno naučene/poučevane) sporočanjejske dejavnosti, ki so učencu znane vnaprej: glasno branje, kratek situacijski dialog, enogovorna dejavnost ob vidni ali besedni iztočnici, igranje vnaprej naučene vloge, petje, izštavanje, tvorjenje zelo preprostih navodil ob jasno podanih iztočnicah, poimenovanje stvari, oseb, dejanj, lastnosti itn. v neposredni okolici/na slikah, recitiranje pesmi, pojasnjevanje (preproste tabele, grafi itn.), opisi vsakodnevnih, rednih dejavnosti, živali, predmetov, krajev itn., pozdravljanje, zahvaljevanje, preproste, kratke in jasno strukturirane sporazumevalne dejavnosti v učencu znanih okoliščinah (angl. interactive activities): učenec sprašuje in odgovarja na preprosta vprašanja o znani okoliščini, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodeluje v vnaprej naučenih dialogih ali po vnaprej pripravljenem vzorcu, izraža svoje mnenje, pritruje, zanika, izraža počutje, zahvalo, voščila in dobre želje, navezuje stik, se opravičuje, se poslavlja, telefonira, uresničuje svoje interese (izraža potrebe in želje, prepovedi, prošnje, išče in ponuja pomoč), nakupuje.	

Govor v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • obvlada preproste in občasno tudi daljše in bolj zapletene, večinoma jasno strukturirane sporočanjejske in sporazumevalne dejavnosti v večinoma znanih okoliščinah; • govorno se odziva na pobude o temah iz njegovega bližnjega in širšega življenjskega okolja; • začne, vodi in konča pogovor, razpravlja z drugimi učenci. • razmeroma jasno in natančno, podrobno in tudi poglobljeno predstavlja, opisuje in pripoveduje, pojasnjuje, primerja, utemeljuje, izraža in podkrepi mnenja in	Učenec pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • obvlada krajše, preproste in jasno strukturirane sporočanjejske in sporazumevalne dejavnosti v znanih okoliščinah; • govorno se odziva na pobude o temah iz njegovega bližnjega življenjskega okolja; • predstavlja, opisuje in pripoveduje; govorjenje je manj koherentno, razume se smisel sporočila. V (po)govoru večinoma uporablja: • osnovno besedišče z njemu znanih tematskih področij; večkrat neustrezno poimenuje;

stališča. V (po)govoru uporablja: • besedišče s širših, njemu znanih tematskih področij in posamezne stalne fraze, občasno neustrezno poimenuje; • več raznovrstnih, tudi bolj zapletenih slovničnih struktur in osnovna vezniška sredstva; osnovne, pri pouku obravnavane strukture uporablja dokaj dobro, občasno dela napake pri rabi zahtevnejših in neobravnavanih struktur, zlasti v prostem govoru, npr. rabi glagolskih časov; te lahko občasno ovirajo razumljivost govora; • nebesedno podporo, ki je dokaj usklajena s sporočilom; • osnovne komunikacijske strategije; • govor prilagaja razmeram (namen, sogovornik); • izgovor je večinoma razumljiv, z opaznim naglasom in napakami; • v govoru upošteva temeljna pravila medkulturnega sporazumevanja (npr. ne sega v besedo); • govor je bolj tekoč z značilnimi prekinitvami, ponavljanji, preoblikovanji itn.	• omejen obseg slovničnih struktur – bolj zapletene tvori in rabi z napakami – in osnovna vezniška sredstva; zlasti v prostem govoru dela napake, npr. pri rabi glagolskih časov, te občasno ovirajo razumljivost govora; • nebesedno podporo; • govor deloma prilagaja razmeram (namen, sogovornik); • izgovor je večinoma razumljiv, z opaznim naglasom in napakami; • v govoru upošteva temeljna pravila medkulturnega sporazumevanja (npr. ne sega v besedo); • govor se učencu zatika, išče izraze, prekinja, ponavlja, preoblikuje itn.
Besedila in okoliščine	
Učenec: • govori v vodenih nalogah, mestoma samostojno in z občasno podporo; • se sporazumeva z različnimi govorci angleščine, če ti govorijo razmeroma počasi, dokaj razločno in pri tem svoj govor prilagajajo okoliščini.	Učenec: • govori v vodenih nalogah s podporo (npr. podatki), potrebuje (sogovornikovo) podporo; • se sporazumeva z različnimi govorci angleščine, če ti govorijo zelo počasi, razločno in pri tem svoj govor prilagajajo okoliščini, po potrebi ponavljajo in dajejo druge vrste podpore.
Preproste, krajše in večinoma jasno strukturirane (MS: samo jasno strukturirane) sporočanje dejavnosti: enogovorna dejavnost ob vidni ali besedni iztočnici oz. brez iztočnic, glasno branje, opisovanje, predstavljane, tvorjenje navodil itn., preproste, krajše in večinoma jasno strukturirane sporazumevalne dejavnosti v učencu znanih okoliščinah. Učenec sprašuje in odgovarja na preprosta vprašanja, se besedno/nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, pozivi itn.), sodeluje v vnaprej naučenih in nenaučenih dialogih (informativnih, izraža svoje mnenje, pritruje, zanika, izraža počutje, zahvalo, voščila in dobre želje, navezuje stik, se opravičuje in poslavlja, telefonira, uresničuje svoja zanimanja	

(izraža potrebe in želje, prepovedi, prošnje, išče in ponuja pomoč), izraža počutje in občutke (presenečenje, zadovoljstvo, zanimanje itn.), sodeluje v igrah vlog, razpravlja.

4.4 Pisno sporočanje

Pisanje v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: • piše nize enostavnih in večstavčnih povedi; • piše kratka in preprosta besedila o njemu znanih temah s konkretno vsebino. Besedila vsebujejo: • ponavljajoče se, preprosto in pogosto rabljeno besedišče; • maloštevilne preproste slovnične strukture, pri rabi večkrat dela napake, ki občasno ovirajo razumljivost (npr. z neustreznim besednim redom); • občasno preprosta in pogosta vezniška sredstva (npr. <i>and</i>, <i>but</i>, <i>or</i>) in druga osnovna sredstva medpovednega povezovanja (npr. zaimke). Učenec: • ustrezno zapisuje črke angleške abecede, besede so večkrat zapisane fonetično ali z drugimi pomanjkljivostmi; • dokaj ustrezno uporablja končna ločila, druga pa še razmeroma neustrezno; • brez večjih pomanjkljivosti uporablja osnovne standardne oblike preprostih besedil (npr. razglednica, zasebno vabilo, npr. za rojstni dan); • obvlada naslednje strategije pisanja: izpolnjevanje (tabel, obrazcev, oblačkov, besedil z vrzelmi, slik), prenašanje informacij (iz tabel, miselnih vzorcev, slušnih/pisnih besedil, vodeno pisanje). Pri teh dejavnostih še dela napake.	Učenec pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: • piše nize večinoma enostavnih povedi, večkrat z neustreznim besednim redom in drugimi skladejskimi pomanjkljivostmi; • piše kratka in preprosta besedila; piše o njemu znanih temah (o sebi, drugih znanih ali namišljenih osebah, kaj delajo, kje živijo) s konkretno vsebino. Besedila vsebujejo: • ponavljajoče, preprosto in pogosto rabljeno besedišče, tudi s pomenskimi napakami; • maloštevilne preproste slovnične strukture, pri rabi sistematično dela napake, ki večkrat ovirajo razumljivost. Učenec: • občasno uporablja preprosta in pogosto rabljena vezniška sredstva (npr. <i>and</i>); • večinoma ustrezno zapisuje črke angleške abecede, besede so večkrat zapisane fonetično ali z razmeroma številnimi drugimi pomanjkljivostmi; • dokaj ustrezno uporablja končna ločila, druga pa še razmeroma neustrezno; • uporablja standardne oblike preprostih besedil (npr. razglednica, zasebno vabilo, npr. za rojstni dan), tako da so prepoznavne.
Besedila in okoliščine Učenec piše besedila z vodenimi nalogami (vnosni podatki: besedilo, slike, ključne besede,	

podatki, tabele, že pripravljeni vzorci besedila itn.).

Vrste pisnih besedil: dnevniki aktivnosti (v obliki tabele), elektronsko sporočilo, navodila, obrazci (izpolnjevanje vprašalnikov, tabel, miselnih vzorcev itn.), opisi (oseb, prostora, predmetov, poti), osebni slovarji (tudi slikovni), razglednice, sezname (nakupovalni), sporočila, stripi, vabila, voščilnice, zapiski itn.

Pisanje v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju	
Standardi	Minimalni standardi
Učenec pokaže naslednja znanja v opisanih okoliščinah: - piše večstavčne povedi, piše besedila: - o temah, ki so ustrezne tej starostni stopnji, - z večinoma konkretno in redko delno abstraktno vsebino. Besedila vsebujejo: - širši nabor besedišča, pretežno konkretno, poimenovanje je večinoma ustrezno; - več raznovrstnih, tudi bolj zapletenih slovničnih struktur; temeljne strukture so rabljene razmeroma zanesljivo, pri rabi zapletenejših dela napake in tvori nerodne formulacije; besedni red v enostavni povedi je večinoma pravilen, v večstavčnih še dela nekatere napake; napake večinoma ne ovirajo razumljivosti besedila; - več raznovrstnih vezniških sredstev (npr. označevanje sosledja, vzročnosti, pogojnosti – <i>first, then, after that, because, if, when</i> itn.) in s preprostimi kohezivnimi sredstvi povezuje stavke v linearno besedilo; teme so večinoma ustrezno razvite. Učenec: - večinoma ustrezno zapisuje znane besede; v zapisu so pomanjkljivosti; - ločila uporablja večinoma ustrezno (težave le pri rabi vejic, vezajev itd.); - brez večjih pomanjkljivosti uporablja osnovne standardne oblike (angl. layout) znanih vrst besedil (npr. zasebno	Učenec pokaže naslednja minimalna znanja v opisanih okoliščinah: - piše povedi, besedni red je večkrat manj ustrezen; - piše besedila: - o temah, ki so ustrezne tej starostni stopnji, - z večinoma konkretno in redko delno abstraktno vsebino. Besedila vsebujejo: - konkretno, pogosto rabljeno besedišče, poimenovanje je tudi neustrezno; - večinoma preproste slovnične strukture, redko bolj zapletene; temeljne strukture so rabljene s pomanjkljivostmi, pri tvorbi in rabi zapletenejših dela učenec precej napak in tvori nerodne formulacije; napake tudi ovirajo razumljivost besedila; - pretežno osnovna vezniška sredstva; učenec s preprostimi kohezivnimi sredstvi povezuje stavke v linearno besedilo; - zapis besed je pomanjkljiv, a večinoma razumljiv. Učenec: - ločila uporablja delno ustrezno (težave pri rabi vejic, vezajev itd.); - uporablja nekaj značilnosti znanih standardnih oblik (angl. layout) znanih vrst besedil (npr. zasebno pismo, elektronsko sporočilo); - pisna besedila deloma prilagodi naslovniku;

pismo, elektronsko sporočilo), pripovedno besedilo členi na odstavke; • pisna besedila prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu, besedilni vrsti ter zvrsti/stopnji formalnosti; • obvlada naslednje strategije pisanja: zapisovanje (zapiski, opomniki), izpisovanje (preprosti kratki članki), izpolnjevanje (tabel, vprašalnikov, vprašalnikov, obrazcev itn.), prenašanje informacij (iz besedila v tabele in obratno). V procesu ustvarjanja besedila uporablja različne postopke načrtovanja, spremljave in urejanja svojega pisanja.	• obvlada naslednje strategije pisanja: zapisovanje (zapiski, opomniki), izpisovanje (preprosti kratki članki), izpolnjevanje (tabel, vprašalnikov, vprašalnikov, obrazcev itn.), prenašanje informacij (iz besedila v tabele in obratno). V procesu ustvarjanja besedila uporablja različne postopke načrtovanja, spremljave in urejanja svojega pisanja.
Besedila in okoliščine Učenec piše besedila z vodenimi nalogami (vnosni podatki: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itn.).	Učenec piše besedila z vodenimi nalogami (vnosni podatki: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itn.).
Vrste pisnih besedil: blogi, članki, npr. za šolska glasila, deli besedila, dnevniki (aktivnosti, o preteklih dogodkih), elektronska sporočila, intervjuji, letaki, navodila, povzetki – obnove (prebranega besedila), obrazci, oglasi, opisi, osebna pisma, osebni slovarji, poročila, prispevki na forumih, razglednice, sestavki, seznamami, sporočila, stripi, ustvarjalno pisanje (ne za MS), vabila, npr. na šolski ples, voščilnice, zapiski, zgodbe po iztočnicah.	

4.5 Posredovanje (mediacija)

Standardi in minimalni standardi (drugo vzgojno-izobraževalno obdobje)

Standardi in minimalni standardi za posredovanje (mediacijo) so opisani pri štirih sporazumevalnih zmožnostih, saj je uspešnost odvisna od sprejemanja (poslušanja, branja) in izražanja (govornega, pisnega).
--

Standardi in minimalni standardi (tretje vzgojno-izobraževalno obdobje)
--

Standardi in minimalni standardi za posredovanje (mediacijo) so opisani pri štirih sporazumevalnih zmožnostih, saj je uspešnost odvisna od sprejemanja (poslušanja, branja) in izražanja (govornega, pisnega).
--

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pouk angleščine temelji na dognanjih sodobne tujejezikovne didaktike, pedagoških in psiholoških ved o učenju in poučevanju ter iz drugih ved, npr. uporabnega jezikoslovja. Na njih temeljijo tudi ta temeljna didaktična priporočila.

5.1 Uresničevanje ciljev predmeta

Učenje angleščine kot prvega tujega jezika (v nadaljevanju angleščine) v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju pomeni nadaljevanje učenja, ki je potekalo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Učenci razvijajo sporazumevalno jezikovno zmožnost celostno in v skladu s cilji iz drugega in tretjega poglavja. Med cilji niso navedena samo znanja,⁵ marveč tudi vrednote, stališča in naravnosti.

Okoliščine učenja (učno okolje)

Šolsko učenje angleščine je za vsakega učenca individualen in hkrati kolektiven proces, ki ga vodi učitelj in v katerem aktivno sodelujejo vsi učenci. Sprotne izboljšave na področju didaktike narekujejo tudi novi mediji, drugačni viri informacij in potrebe učencev po znanju. Pri poučevanju angleščine naj bo učenec enakovreden sogovornik, učitelj pa naj upošteva tudi njegove posebnosti in sposobnosti ter dejavnosti smiselno prilagaja vsem tem raznolikostim. Dejavnosti pri pouku naj bodo čim bolj raznovrstne in naj dajejo vsem učencem možnost, da vanje vključujejo svoje izkušnje in spoznanja ter da se učijo kritično sprejemati informacije. Učenci že v času šolanja začnejo prevzemati odgovornost za samostojno delo in manjšo odvisnost od učiteljev ter se zavedajo, da je njihov uspeh oziroma neuspeh povezan z vrsto nejezikovnih znanj in uspešnih učnih strategij, ki omogočajo samostojnejše učenje.

Učno okolje naj bo spodbudno, učni proces pa osredinjen na učenca, kar pomeni, da učitelj pri pouku uporablja metodo pozitivne motivacije, ki spodbuja učenčeve napore, in se izogiba negativni kritiki, ki zavira komunikacijo v razredu. Kakovostna povratna informacija učence usmerja v izboljševanje njihovega dela in izdelkov.

Sodoben pouk angleščine naj bo organiziran s sodobnimi pripomočki za celostno usvajanje jezika: z bogatim slikovnim gradivom za nazoren prikaz določene tematike in spodbujanje pomnjenja, z izvirnimi jezikovnimi gradivi, avdio in video gradivi, po možnosti pa tudi z urejevalniki besedil in /ali posebej pripravljeno računalniško programsko opremo.

Poleg celostne medkulturne sporazumevalne zmožnosti razvijajo učenci v skladu s splošnimi cilji predmeta tudi miselne, socialne in druge sposobnosti, zmožnosti, strategije, stališča in naravnosti. Pri pouku angleščine uporabljajo tudi slovenščino/italijanščino/madžarščino in premagujejo jezikovne ovire na podlagi znanj in strategij, ki so jih razvili v maternem jeziku.

⁵ V tem učnem načrtu uporabljamo izraz znanje za vedenja, veščine in spretnosti.

5.1.1 Razvijanje sporazumevalne jezikovne zmožnosti v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju

Pri pouku angleščine učenci razvijajo celostno zmožnost za medkulturno in medjezikovno sporazumevanje. V ta namen razvijajo sporazumevalno jezikovno zmožnost za vsebinsko in okoliščinam ustrezno govorno in pisno sporočanje in sporazumevanje v angleščini in s tem za možnost vključevanja v življenje in kulturo govorcev ciljnega tujega jezika. Razvijanje sporazumevalne jezikovne zmožnosti obsega razvijanje spretnosti sprejemanja besedil, tj. poslušanje in branje, in spretnosti tvorjenja besedil – govorno sporočanje in sporazumevanje, posredovanje govornih in pisnih besedil ter pisno sporočanje.

Učenje in poučevanje, ki temeljita na načelih komunikacijskega pristopa in osredinjenosti na učenca in učni proces, razvijata vsa znanja, zmožnosti in spretnosti, ki se prepletajo med seboj ter omogočajo uspešno komunikacijo. Ob začetku drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja ima učenec v prvem/maternem jeziku že razvite pomembnejše učne strategije, ki jih je do določene mere razvil tudi v prvem tujem jeziku, na narodno mešanih območjih pa celo v drugem tujem jeziku, in na katerih lahko gradi učenje vseh nadaljnjih jezikov.

5.1.1.1 Poslušanje in slušno razumevanje

Poslušanje spada med sprejemniške dejavnosti in strategije. Poslušalec sprejema in procesira govorno besedilo, ki ga tvori eden ali več govorcev, v interakcijskih dejavnostih pa se nanj tudi (besedno) odziva. Zahtevnost ali težavnost besedila določajo jasnost izraženih misli, logična in smiselna zgradba besedila, izraziti prehodi (*first, then, finally* ipd.), ponavljanja in vzporedne strukture, besedišče in slovnična sredstva, uporaba vidnih in slušnih podpor, poleg tega pa tudi hitrost govora, jasnost izgovarjave, narečne značilnosti, šumi in motnje ipd. Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega besedila, nalog in izdelkov. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo vodeno nalogo, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

V začetnem obdobju učenja prvega tujega jezika (v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju) je poudarek na razvijanju govornih in slušnih spretnosti, zato v četrti razred vstopajo učenci, ki so že razvijali zvočno občutljivost za tuji jezik kot tudi osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja. Tako učenci predvidoma že razumejo pogosto rabljena in z gestami oz. mimiko podprta navodila za delo v razredu, izluščijo glavno temo primerne besedila in razumejo izbrane podatke ter nekatere podrobnosti. To pomeni, da učitelj v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju sistematično nadgrajuje zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju učenci predvsem razvijajo in nadgrajujejo strategije poslušanja in slušnega razumevanja. Besedila so krajša in po potrebi prilagojena. Različne dejavnosti slušnega razumevanja jim omogočajo razumevanje izvirnega govora, ki ga učitelj posreduje neposredno ali prek zvočnega zapisa. Zmožnosti slušnega razumevanja je treba razvijati v

več korakov, s strategijami in dejavnostmi pred (npr. napoved besedilne vrste, slikovno gradivo, usmerjeni pogovor o temi besedila, ključne povedi v nepravilnem zaporedju) in med poslušanjem (npr. zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, reševanje nalog po navodilih, dopolnjevanje besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje dogodkov) ter po poslušanju (npr. ustvarjanje novega besedila – dramatizacija zgodbe, intervju).

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju naj razvijanje slušne zmožnosti temelji predvsem na izvirnih govorjenih in poslušanih besedilih, ki jih učitelj črpa iz ustreznih virov (npr. tisk, svetovni splet, televizija, radio), pri čemer preverja njihovo verodostojnost. Ob tem tudi učence uri v veščini dela z viri in spodbuja njihovo kritično presojo.

5.1.1.2 Govorno sporočanje in sporazumevanje

Govorno sporočanje in sporazumevanje sodi med tvorbnе dejavnosti. Uporabnik jezika se menjuje v vlogi govorca in poslušalca z enim ali več sogovorci. Pozornost je treba posvečati razvijanju govornih zmožnosti z dejavnostmi, ki bodo učence usposobile in opogumile, da se v različnih vsakodnevni in posebnih okoliščinah primerno odzovejo. Uspešne so tiste dejavnosti, v katerih sodeluje kar največ učencev. To omogočimo z delom v dvojicah ali majhnih skupinah. Pomembno je, da je namen pogovora smiseln, tako da učenci dejansko iščejo informacije, pridejo do neke ugotovitve ali stvarnega sklepa, v katerem ubesedijo svoja stališča.

Temo pogovora učitelj najprej predstavi ali pa jo učenci prepoznajo iz okoliščine oz. slikovnega gradiva. Navodila morajo biti čim bolj jasna. Včasih že sama tema spodbudi učence, da začno govoriti, spet drugič pa je treba premagati začetno zadrego z izborom poročevalca ali s tem, da določimo vrstni red poteka pogovora. Za učence je pomemben namen vaje, ki se pokaže v končnem dosežku, zato moramo ob koncu dejavnosti narediti povzetek na različne načine – učenci lahko predstavijo svoje ugotovitve in jih ovrednotijo, lahko pa upoštevajoč različne sklepe skupin sestavijo skupinsko različico rešitve.

Učenci se učijo tvorno sodelovati v pogovoru. Pogovorne zmožnosti vključujejo tudi sposobnost, da prisluhnejo tistemu, kar želi kdo povedati, in ga ne prekinjajo brez potrebe, ter sposobnost, da ustrezno in jasno povedo, kar je bistveno. Pri govoru v angleščini učenci razvijajo različne komunikacijske strategije, ki jih uporabljajo tudi v maternem jeziku: kadar iščejo, kaj in kako bi nekaj povedali, uporabljajo mašila, pomembne vsebine ponavljajo ali parafrazirajo. Besede, ki se je ne spomnijo, lahko nadomestijo s splošnejšo besedo ali zaimkom, z opisom ali bližnjimi sopomenkami, pomagajo si lahko z gestami, prikazom in mimiko.

Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

Govorno sporočanje in sporazumevanje načrtno razvijamo že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, pri čemer učenci preizkušajo in razvijajo zmožnost izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika, uporabljajo osnovne vzorce socialne interakcije, se besedno odzivajo na slišano ali prebrano in se preizkušajo v spontanem sporazumevanju v tujem jeziku. Prav tako predvidoma znajo sodelovati v kratkih in jasno strukturiranih

sporazumevalnih dejavnostih v okoliščinah, ki so jim dobro znane. Pri nadaljnjem učenju angleščine v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci razvijajo in nadgrajujejo usvojena znanja.

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

Učenci se predvsem usposobijo za osnovno govorno sporazumevanje in spoznajo ter uporabljajo temeljne funkcije in vzorce socialne interakcije. Pri tem uporabljajo temeljne komunikacijske strategije in upoštevajo temeljna pravila medkulturnega sporazumevanja. V tem obdobju je torej prvotnega pomena sporazumevanje, to je dialoška oblika, enogovorne dejavnosti so redkejšje.

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju naj govorno sporazumevanje postane bolj kompleksno. Učenci govorno sporočajo, opisujejo, nabor funkcij in vzorcev socialne interakcije je širši. Razvijanje govornih zmožnosti naj učence usposobi in opogumi, da se bodo vključevali v pogovor in izmenjevali informacije o splošnih vsakodnevnih zadevah. Za razvijanje govorne zmožnosti učitelj načrtuje različne oblike interakcijskih dejavnosti, kot so npr. dialog, sodelovalni projekti, pretvarjanje in vživljanje v umišljeni svet (simulacije), igre vlog.

Izgovarjava in naglaševanje

V **prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju** so tudi pri pouku angleščine učenci že razvijali glasovno in fonološko ozaveščenost ter spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika. Ta ozaveščenost, ki jo naprej razvijajo v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju, je podlaga ne le za uspešno slušno razumevanje in govor po celotni vertikali, marveč tudi za povezovanje glasov s črkami, kar je pomembno za nadaljnji razvoj branja in pisanja v angleščini.

V **drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju** od učencev ne pričakujemo, da bodo govorili kot rojeni govorci ene od različic angleščine – britanske, ameriške ali katere druge. Tudi dosledna raba samo ene je ob številnih možnosti učenja jezika z različnimi mediji nemogoča (usvajanje jezika), težimo pa k temu, da bo njihova izgovarjava razumljiva in sprejemljiva. Včasih je treba pri pouku popraviti neustrezno izgovarjavo, ki izhaja iz rabe citatne besede z neustrezno izgovarjavo (npr. puzzle). Izgovarjava, intonacija, naglasi in poudarki ter ritem se razvijajo z govornimi dejavnostmi, občasno oziroma po potrebi pa tudi s posebnimi dejavnostmi za boljšo izgovarjavo skozi vsa leta učenja.

5.1.1.3 Branje in bralno razumevanje

Branje je zelo dejaven proces, saj nenehno vključuje napovedovanje, preverjanje domnev ali napovedi in postavljanje vprašanj. K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, to je s stališča celega besedila in obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila). Pri branju učenec kot bralec sprejema in procesira pisno besedilo, da bi razbral bistvo, specifične podatke, natančno razumel vsebino ipd. V ta namen učenci razvijajo različne tehnike branja, kot so branje za splošno orientacijo, preletavanje, preskakovanje ipd. Vaje bralnega razumevanja so namenjene usposabljanju učencev, da

bodo lahko nova ali neznana besedila brali z ustrezno hitrostjo in jih primerno razumeli glede na njihov namen.

Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju učenci dosegajo različno stopnjo začetne pismenosti (bralnih spretnosti). Nekateri učenci so že razvili osnovno tehniko branja in bralne strategije, kar pomeni, da v ciljnem jeziku berejo besede, enostavčne povedi ter kratka in preprosta besedila.

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

Četrty razred pomeni za učence tretje oziroma četrto leto učenja prvega tujega jezika. Učitelj mora pri pouku upoštevati dejstvo, da se učenci začnejo učiti brati v angleščini šele v tretjem razredu.

To pomeni, da učenci v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju še razvijajo tehniko branja (dekodiranje) in osnovne bralne veščine ter sistematično nadgrajujejo spretnost bralnega razumevanja. Predvsem v četrtem razredu naj učitelj veliko pozornosti še nameni razlikovanju med pisno in govorno podobo ciljnega jezika. Obsežnejša besedila, npr. zgodbe, učenci gledajo in jim sledijo, ko jih bere učitelj. Misli v besedilih naj bodo izražene jasno, saj učenci v konkretno logični fazi razvoja razumejo predvsem dobesečni pomen, drugačno razumevanje pa se razvija z razvojem abstraktnega mišljenja v naslednjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. V tem obdobju je za učence pomembno predvsem prepoznavanje in razumevanje bistva, pri tem so lahko v pomoč tudi nebesedni ključi (slike, preglednice, oblika besedila itn). Primer vrste besedila, ki je izdatno podprto s slikovnim gradivom, je npr. strip. Pomembno je predvideti čas za tiho branje in postopno spodbujati branje za razumevanje.

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju so besedila postopoma daljša in bolj kompleksna, vsekakor pa tematsko blizu učencem glede na njihovo starost in jezikovno znanje. Poleg tradicionalnih vrst besedil se učenci uvajajo v branje razpredelnic, grafov, zemljevidov ipd. tudi v povezavi z drugimi predmeti. Ob branju preprostih književnih besedil poleg bogatenja besedišča spoznajo posebnosti drugih kultur in razumejo njihovo drugačnost.

Dejavnosti branja in bralnega razumevanja (pred branjem, med njim in po njem) so tesno povezane s pisanjem, govorom in drugimi zmožnostmi. Učenci lahko pripovedno besedilo spremenijo v dramsko, intervju v igro vlog, zgodbe lahko ilustrirajo, z jezikovnega vidika pa lahko zgodbo npr. napišejo v drugem glagolskem času ali nadomestijo besede s sopomenkami.

5.1.1.4 Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje je spretnost, ki jo pri učencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so pošiljanje in izmenjava sporočil, dopisovanje, izpolnjevanje obrazcev, oblikovanje zapisov in glede na razvoj računalniške tehnologije tudi pisno elektronsko sporazumevanje.

Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

Učenci spoznavajo temeljna načela za zapisovanje v angleščini in razmerja med glasovi in zapisom. Prav tako večinoma razlikujejo med zapisom v tujem jeziku in slovenščino ter zapisujejo kratke besede, misli in seznane.

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju učenci še zmeraj spoznavajo temeljna načela za zapisovanje v angleščini ter razmerja med glasovi in zapisom. Učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisanja in pisnega sporočanja. Sprva na ravni povedi in dopolnjevanja ter tvorbe kratkih in preprostih besedil na podlagi vzorčnih besedil, kasneje, ob koncu drugega in v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju, pa razširi nabor besedil, prav tako tudi nabor dejavnosti za razvijanje spretnosti pisnega sporočanja in sporazumevanja.

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

V tem obdobju mora učitelj nadaljevati s spodbujanjem procesnega pisanja in v ta namen ustrezno spremljati napredek učencev ter jim dati učinkovito povratno informacijo, ki naj bo podprta s predlogi za izboljšanje. Prav tako učitelj učence pri pouku sistematično vodi skozi postopke tvorjenja pisnega besedila (dejavnosti pred pisanjem, pisanje osnutkov, kakovostna povratna informacija – lahko tudi samovrednotenje, vrstniško vrednotenje in urejanje osnutkov).

Pisna besedila so navadno bolj organizirana kot govor, zato mora imeti pisec dovolj časa, da dobro premisli ter svoje osnutke preoblikuje in dovrši. Tvorjenje pisnih besedil ni nujno samostojna in individualna dejavnost, učenci pa so bolj motivirani, kadar je pisanje osmišljeno. Tvorjenje pisnih besedil se, podobno kot branje, dobro povezuje z drugimi šolskimi predmeti, ki običajno ponudijo neko vsebino (temo). Za uspešno tvorjenje besedil v tujem jeziku morajo imeti učenci dovolj priložnosti za pridobivanje pragmatičnih, sociolingvističnih, družbeno-kulturnih in jezikovnih znanj ter zmožnosti, ki so opredeljeni v poglavjih o ciljih in standardih.

Razvoj pravopisne zmožnosti

K pravopisni zmožnosti spadajo raba velike začetnice in ločil ter pravilnost zapisa. Vsa ta znanja prispevajo h kakovosti in razumljivosti pisnega izdelka, vendar niso temeljni in glavni cilj učenja pisanja. Prav tako kot za druga znanja morajo učenci imeti dovolj časa, da spoznajo pravopisna pravila, predvsem morajo opraviti veliko bolj in tudi manj vodenih vaj za utrjevanje teh znanj. Nekateri vidiki le-teh se močno povezujejo z glasovno in fonološko ozaveščenostjo, zato se jih lahko marsikdaj razvija tudi skupaj. Angleščina je z vidika skladnosti pisne in slušne podobe eden od zahtevnejših jezikov, zato je treba pravilnosti zapisa posvetiti dovolj pozornosti.

5.1.1.5 Jezikovno posredovanje (mediacija)

Z jezikovnim posredovanjem govorec ali pisec ne izraža svojih misli, marveč omogoča (spo)razumevanje udeležencem, ki se iz različnih razlogov ne razumejo. Posredovanje največkrat poteka med različnimi jeziki. Izvorno besedilo je lahko pisno ali govorno, učenci pa lahko interpretirajo tudi razne besedne in nebesedne oznake, povzemajo govorjeno ali pisno besedilo ter pojasnjujejo ali razlagajo sobesedilo (okolščine besedila).

V procesu učenja so mogoči tudi prevodi posameznih kratkih in preprostih besedil, ki so namenjeni predvsem razvijanju dejavnosti posredovanja, ne pa učenja in primerjanja jezikovnih sistemov različnih jezikov oziroma ocenjevanju slovničnega znanja ali znanja besedišča.

5.1.1.6 Jezikovno znanje in zmožnosti

Razvijanje jezikovnega znanja in zmožnosti poteka hkrati z razvijanjem spretnosti poslušanja, govora itn. Ko so učenci še na stopnji konkretno logičnega mišljenja (okvirno v starosti od sedem do enajst let), učitelj ne poučuje jezikovnih vsebin niti ne predstavlja slovničnih pravil, še posebno ne kot formalne slovnične kategorije (glagolski časi, zaimki itn.). Učence pa ozavešča o jezikovnih strukturah, jezikovne pojave obravnava konkretno, kot leksikalne enote (besedišče) in v rabi. Tako naj ta znanja tudi preverja in ocenjuje. Vendar pa učencem, ki želijo oz. potrebujejo tudi drugačno razlago ali ponazoritev, to ustrezno tudi ponudi.

Dejavnosti za razvijanje jezikovnih znanj in zmožnosti

Jezikovna znanja in zmožnosti razvijamo z različnimi dejavnostmi, ki sprva temeljijo predvsem na igri – ta je potrebna tudi v višjih razredih –, dejavnosti pa prilagajamo učnim in spoznavnim slogom učencev in njihovim drugim značilnostim in potrebam. Običajni pristopi k razvijanju jezikovnih zmožnosti temeljijo na opazovanju jezikovnih tvorb in rab v številnih smiselni primerih (sobesedilu) in okoliščinah, torej v okviru poslušanja in branja, inteligentnem ugibanju, ki dopušča tudi zmote in odklone, in šele nato na prepoznavanju struktur, ugotavljanju pravil, urjenju in rabi. Naloge naj bodo raznovrstne, odprtega tipa in naj učencem dopuščajo, da uporabijo svoje prejšnje znanje, splošno znanje in domišljijo. Vaje naj bodo osmišljene in naj čim bolj posnemajo stvarne okoliščine. Ponovno vračanje (utrjevanje, dodatna razlaga), k že znanim/obravnavanim strukturam (spiralni pristop) bo učencem omogočilo, da bodo usvojili znanje, ki ga dotlej še niso, oziroma da bodo izboljšali rabo teh struktur, tudi v govornem in pisnem sporazumevanju.

Pri poučevanju slovničnih struktur si učitelj, podobno kot pri besedišču, določi razmerje med vnosom (angl. input) in pričakovanim znanjem (angl. outcome) – to ne more biti 1 : 1 –, kar na primer pomeni, da učenci spoznavajo bogatejša besedišča, kot ga morajo kasneje znati (npr. za oceno). Prav tako pri določanju ciljev in predvsem standardov opredeli, katere strukture naj bi učenci v nekem obdobju le prepoznali in razumeli, katere pa naj bi znali bolj ali manj ustrezno in pravilno tudi uporabljati v sporazumevanju. Upošteva tudi, kako se jezikovna znanja razvijajo in nadgrajujejo.

Slovnična in druga pravila so v prvi vrsti namenjena temu, da osvetlujejo in pojasnjujejo oblike/tvorbe in rabe, ter da te učenci bolje razumejo; teh znanj pa ne ocenjujemo.

Besedišče

»*Language consists of grammaticalised lexis, not lexicalised grammar.*«⁶

V središču učenja besedišča je pomenska plat besed, besednih zvez itd., zato je učenje besedišča tudi učenje pojmov (konceptov). Besedišče je vezano na vsebinska področja in zato v tesni povezavi tudi z drugimi šolskimi predmeti (glej poglavje 5 Medpredmetne povezave).

Besedišča ne členimo na manjše dele, kot je nujno. Učenci spoznajo celotne sklope (angl. lexical items), ki bolj ali manj pogosto stojijo skupaj, npr. *I'd like a/to, What a ...! See you later* itn. Hkrati z razvijanjem besedišča učenci spoznajo nekatera temeljna pravila tvorjenja besed, vendar ne ločeno kot besedotvorje. Ozaveščanje o morfemih kot sestavnih delih besed (npr. predpona, koren, pripona, končnica) učencem omogoča spoznavanje sestave besed in širjenje besedišča, učencem z nekaterimi specifičnimi učnimi težavami pa tudi pomoč pri usvajanju besedišča.

Merila za izbor besedišča so lahko pogostost rabe, potrebe učencev in cilji pouka (tematska področja), eno- oziroma večpomenskost, kontinuum konkretno – abstraktno itn. Tudi pri besedišču – podobno kot pri drugih jezikovnih znanjih –, velja, da je vnos večji, kot so pričakovana izhodna znanja, in da je pričakovani obseg receptivnega besedišča (to, kar učenci prepoznajo in razumejo) večji od produktivnega oziroma izraznega (kar učenci uporabljajo v govoru in pisanju). Glej tudi poglavje 4 Standardi znanja.

Učenci marsikdaj širijo besedišče spontano, predvsem pa s sistematičnimi vajami za razvijanje besedišča, s poslušanjem, poslušanjem z gledanjem in branjem. Zelo pomembne so tudi dejavnosti zunaj šole. Dejavnosti za razvijanje in utrjevanje besedišča so zelo različne. Poučevanje novega besedišča naj izhaja iz sobesedila oziroma okoliščine in ob vidnih in drugih podporah v okolju. Uporabne so jezikovne igre, pri katerih učenci *utrjujejo* znanje novih besed v smiselnih okoliščinah, ne da bi se tega zavedali. Besedni zaklad se, zlasti v višjih razredih, močno veča tudi z branjem. Za bogatenje in ohranjanje besedišča lahko učenci izdelujejo tudi svoj (slikovni) slovar.

Odnos do napak in učiteljeva povratna informacija

Napake so običajno tisto, na kar se učitelj jezika odziva in ponudi učencu povratno informacijo. Učitelj lahko prilagaja način podajanja te vrste povratne informacije in svoje posege pri nepravilnostih in neustreznostih glede jezikovne in sporočanje tvorbe in rabe, odvisno od tega, za kakšne napake gre, in od učencev oziroma razlik med njimi.

Kadar npr. učenci vadijo natančnost govora (pravilnost), jih lahko učitelj opozori na napake. Odpraviti naj jih poskusijo sami ali s sošolci, šele nato jih popravi učitelj. Med vajo spontanega, tekočega govora učencev praviloma ne prekinjamo. Napake si učitelj zapiše, po dejavnosti jih predstavi učencem, da jih popravijo, ali pa pripravi primerne vaje za njihovo odpravljanje. Prepogosto prekinjanje in popraviljanje ter vztrajanje predvsem pri pravilnosti namreč vzgaja od učitelja odvisne in plahe uporabnike jezika. Pri pisnih izdelkih naj imajo

⁶ Lewis, M. (1993). *The Lexical Approach. The State of ELT and a Way Forward*. Hove: Language Teaching Publications.

učenci ravno tako priložnost, da sami pregledajo, ovrednotijo in izboljšajo svoje zapise in besedila, česar jih je treba ravno tako naučiti. Učitelj lahko v besedila poseže na različne načine – od preprostega označevanja napak in neustreznosti do zelo podrobnega popravljanja. Pri teh odločitvah ga usmerja končni cilj, ki ni le predvsem čim kakovostnejši trenutni izdelek, marveč predvsem uspešno učenje na podlagi lastnih napak in usvojenih strategij, uporabnih v različnih življenjskih okoliščinah.

5.1.1.7 Domače delo

Domače delo je sestavni del učenja tujega jezika. Glavni namen domačih nalog je:

- utrjevati in nadgrajevati številna znanja in zmožnosti, ne le jezikovna, ki jih učenci pridobivajo oziroma razvijajo pri pouku,
- razvijati strategije samostojnega učenja, učenčevo avtonomijo ter s tem soodgovornost za lastno znanje.

Domače delo mora biti skrbno načrtovano in imeti jasne cilje in navodila ter naj ne presega učenčevih zmožnosti. Zadolžitve so lahko diferencirane, različne glede na razlike med učenci. Pri določanju obsega domačega dela in časa, v katerem naj bo opravljeno, mora učitelj imeti v mislih tudi individualne posebnosti učencev in njihove obveznosti vseh pri drugih predmetih.

Poleg tradicionalnih vaj za utrjevanje znanja naj učenci v okviru domačega dela opravljajo tudi druge naloge, lahko tudi v sodelovanju z drugimi predmeti in aktivnostmi na šoli, kot so npr.:

- priprava in/ali izdelava pripomočkov, zbiranje gradiv itd.,
- priprava na posamezne dejavnosti pri pouku, **raziskovanje, iskanje virov**,
- pisne naloge (npr. priprava pisnih besedil, dejavnosti iz učnega gradiva),
- govorne naloge (pogovor, intervju ipd.),
- projekti, problemske naloge ipd.,
- vodeno domače branje,
- urejanje in poprave pisnih izdelkov.

Ocenjujemo samo izdelke, ki so nastali pri pouku.

5.2 Individualizacija in diferenciacija

Učencem glede na zmožnosti in druge posebnosti prilagajamo pouk angleščine tako v fazah načrtovanja, organizacije in izvedbe kot pri preverjanju in ocenjevanju znanja. Izvaja se kot notranja diferenciacija v obstoječih izvedbenih oblikah. Pri tem smo še posebej pozorni na specifične skupine in posameznike; vzgojno-izobraževalno delo temelji na konceptih, smernicah in navodilih, sprejetih na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje:

- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci,⁷
- Učne težave v osnovni šoli: koncept dela,⁸

⁷ Sprejeto na 25. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 2. 1999.

⁸ Sprejeto na 106. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 10. 2007.

- Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja: navodila za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo,⁹
- Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole.¹⁰

Posamezni učenec dosega različno raven sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku. Stopnja raznolikosti znanja je odvisna od notranjih, osebnostnih dejavnikov (učenčeve sposobnosti, spretnosti, spoznavnih stilov, potreb, motivacije, interesa za učenje, splošnih vedenj in znanj, jezikovnega predznanja, odnosa do tujih govorcev in njihove kulture idr.) in od zunanjih dejavnikov (stik z jezikom, priložnost za učenje in uporabo tujega jezika).

Če učitelj učencev, ki dosegajo višjo raven sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ne spodbuja k dejavnostim, ki ustrezajo njihovi doseženi jezikovni stopnji, obstaja nevarnost, da izgubijo motivacijo za učenje, ne napredujejo ali celo postanejo moteči v skupini. Hkrati pa so v isti skupini tudi učenci, ki se odzivajo le na učiteljeve spodbude s posameznimi besedami ali besednimi zvezami, z nebesedno komunikacijo ali vključevanjem prvega jezika.

Učitelj se tako sooča s problemom izrazite heterogenosti učne skupine, ki jo lahko omili le s skrbno izbiro učnih vsebin in z ustreznim pristopom ter metodami dela, ki jih prilagaja glede na različno doseženo raven sporazumevalne jezikovne zmožnosti učencev (notranja diferenciacija).

5.3 Medpredmetne povezave

Pri pouku angleščine pripravljamo učence na vseživljenjsko učenje z raznimi vsebinami in dejavnostmi. Pri uresničevanju medpredmetnih ciljev se učitelji angleščine povezujejo z učitelji drugih predmetov tako na ravni predmetnih, kakor tudi širših interdisciplinarnih tem (glej poglavje 3.2).

Medpredmetne povezave so smiselne takrat, ko se različni predmeti povezujejo v celoto glede na skupne cilje in vsebino. Pri tem so cilji posameznih predmetov jasno prepoznavni. Ker je znanje v šolah postalo tako razdrobljeno, da ga učenci s težavo povezujejo v smiselno celoto, daje celostna, tematska in problemska obravnava učnih vsebin priložnost za izgrajevanje trajnejšega in kakovostnejšega znanja. Tak pristop k poučevanju tujih jezikov je značilen za različne modele CLIL (angl. Content and Language Integrated Learning).¹¹

Povezave z drugimi predmetnimi področji so mogoče na različnih ravneh:

- na vsebinski ravni (npr. hrana in pijača v povezavi z gospodinjstvom in zdravstveno vzgojo, moje telo v povezavi z naravoslovjem in tehnologijo, biologijo, zdravstveno vzgojo itn.), v tem primeru govorimo o navezavah;

⁹ Sprejeto na 57. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 17. 4. 2003.

¹⁰ Sprejeto na 152. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 25. 10. 2012.

¹¹ V strokovni literaturi je CLIL oz. EMILE (L'enseignement d'une matière par l'intégration d'une langue étrangère) različno poimenovan, npr. Content-based Language Instruction, FLAC – Foreign Languages a cross the Curriculum, fremdsprachlicher Sachfachunterricht, pouk nejezikovnega predmeta/nejezikovnih vsebin v tujem jeziku itn. Vsa navedena poimenovanja izpostavljajo določene aspekte in so kulturno in družbeno pogojena. V učnem načrtu avtorji sledijo evropskim smernicam in uporabljajo nevtrarno oznako oz. kratico CLIL.

- na ravni učnih strategij, to je kako se učiti jezika in jezikovne rabe (npr. uporaba kazal, iskanje po učbeniškem gradivu in na določeni strani, branje in razumevanje navodil in razlag v slovenščini/italijanščini/madžarščini in ciljnem jeziku, iskanje poimenovanj po slikah, branje seznamov, povezovanje slike s poimenovanji, iskanje gesel v dvojezičnih slovarjih, razumevanje funkcije besed in razumevanje razlage pomena, branje fonetičnega zapisa v slovarju, iskanje besed, ki nimajo samostojnega slovarskega gesla itn.);
- na ravni jezikovnih spretnosti (npr. branje: preletavanje in preskakovanje pisnih besedil);
- na ravni didaktičnih strategij (projektno učno delo, problemski pouk itn.);
- na organizacijski ravni (npr. učenci sodelujejo v medpredmetnem projektu, npr. šolskem glasilu v obeh jezikih, projektu na skupno temo, projektnem tednu, dnevih dejavnosti, interesnih dejavnostih, izbirnih predmetih ali programih oddelčne skupnosti itn.).

Priporočamo, da se učitelji tujega jezika pri letnem in sprotne načrtovanju pouka ter vrednotenju znanja povežejo z učitelji drugih predmetov in drugimi strokovnimi delavci ter z njimi uskladijo organizacijo dela, vsebine pouka, cilje in dejavnosti, načine spremljanja, preverjanje in ocenjevanje.

5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Preverjanje in ocenjevanje znanja potekata skladno s cilji in standardi znanja, opredeljenimi v tem učnem načrtu, in po veljavnem pravilniku o preverjanju in ocenjevanju. Procesi učenja, poučevanja, preverjanja in ocenjevanja morajo biti usklajeni med seboj. Preverjanje znanja in spretnosti je sestavni del pouka, zato poteka med samim učnim procesom in ga je treba skrbno načrtovati. Rezultate preverjanja učitelj skupaj z učenci analizira, na podlagi ugotovitev oboji načrtujejo svoje nadaljnje dejavnosti.

5.4.1 Preverjanje znanja

Preverjanje znanja je ustrezno takrat, ko ima učitelj jasno predstavo o učnih ciljih ter poučuje in preverja znanje v skladu z zastavljenimi cilji in standardi znanja. Merila preverjanja znanja morajo biti zato jasna, smiselna in znana vsem učencem. Za **učenca** je pri preverjanju znanja pomembno, da ve, za kaj naj si prizadeva, na kaj naj bo pozoren in po čem bo učitelj presojal njegovo izkazano znanje, zato je smiselno, da je tvorno vključen v oblikovanje meril uspešnosti. Kakovostni preizkusi znanja osmišljajo učenje tujega jezika, zajemajo tudi višje spoznavne ravni, spodbujajo učenje z razumevanjem in omogočajo uporabo usvojenega znanja.

Preverjanje (velja tudi za ocenjevanje) znanja je kakovostno, ko:

- je v skladu s cilji in standardi znanja iz učnega načrta,
- preverja različne sporazumevalne spretnosti v ustreznem razmerju in uravnoteženo glede na učni načrt,
- preverja tiste cilje, ki so primerni za določeno obliko preizkusa (ustno ali pisno),
- so merila za preverjanje nalog jasna in ustrezna,
- je strokovno-jezikovno pravilno (ne vsebuje strokovnih napak),
- upošteva učenčevo starost in zanimanja,

- je umeščeno v stvarne življenjske razmere,
- je zanimivo, spodbuja radovednost in ustvarjalnost učenca,
- vsebuje različne ravni zahtevnosti v ustreznem razmerju (ne samo poznavanje, temveč tudi razumevanje in uporabo),
- vsebuje različne tipe nalog (odprte, polodprte, zaprte),
- ima natančna in enoznačna navodila k nalogam,
- je obseg nalog v skladu z razpoložljivim časom.

Sodobne oblike poučevanja zahtevajo oblike preverjanja, ki so manj formalne in upoštevajo ne le končni rezultat, temveč tudi kako učenec usvoji znanje, kako načrtuje svoje delo, kako sodeluje v skupini ipd. Vse oblike preverjanja morajo izhajati iz ciljev oziroma standardov znanja v učnem načrtu in zajemati relevantne sestavine učenčevega dela. Nujno je skrbno načrtovanje in priprava opisnikov, ki izhajajo iz standardov, k njihovem oblikovanju pa je treba pritegniti tudi učence. Te oblike preverjanja so del procesa učenja in poučevanja: učencu omogočajo uspešnejše učenje, učitelju uspešnejše poučevanje.

Primeri preverjanja znanja:

- samopreverjanje (zlasti raznih izdelkov) po skupno dogovorjenih merilih;
- skupinsko preverjanje rezultatov timskega dela oziroma sodelovalnega učenja; npr. pri *projektne delu* lahko merila za preverjanja zajemajo pripravo in zbiranje podatkov, sodelovanje pri pisanju in poročanju, tehnike predstavljanja, jezikovne zmožnosti oz. rabo jezika, uporabo virov, prispevek idej in predlogov, delež in kakovost sodelovanja posameznika v posameznih fazah, celostni vtis ipd.;
- praktično preverjanje; ugotavljanje učenčeve uporabe pridobljenega znanja pri opravljanju določene praktične naloge po navodilih, npr. govorna predstavitev;
- presoja kakovosti izdelkov, kot so zgibanke, stenski časopis, strip;
- preverjanje po učnih postajah; učenci obiščejo vsako postajo z delovnim listom, individualno, v parih ali skupinah; delovne liste preverimo po vnaprej postavljenih merilih;
- učenčev razvojni/učni portfolio oz. listovnik (papirna ali digitalna oblika); pri tem ne gre za zbirko izdelkov, temveč za spremljanje celotnega procesa učenja. Iz listovnika je razvidno učenčevo predznanje, načrtovanje ciljev in strategij za doseg le-teh, oblikovanje meril uspešnosti in zbiranje dokazil, izboljšanje učnih dosežkov ob povratnih informacijah učitelja in vrstnikov. Učenec o svojem učenju razmišlja, ga vrednoti in postopno prevzema soodgovornost za lastno učenje.

5.4.2 Ocenjevanje znanja

Znanje učencev v tem učnem načrtu ocenjujemo s številčnimi ocenami. Ocenjevanje znanja poteka v skladu z zakonodajo, in sicer ustno, pisno in na druge načine. Ocenjujemo znanja in zmožnosti, ki so navedena v poglavju 4 *Standardi znanj* in znotraj tega ustrezno in uravnoteženo vsi vidiki sporazumevalne zmožnosti. Pri tem nas zanimajo predvsem razumevanje in uporaba usvojenega znanja ter usvojenost/obvladovanje spretnosti in veščin. Ocenimo vse vidike učenčevega jezikovnega znanja: razumevanje, govorjenje in pisanje v ustreznem razmerju glede na standarde v učnem načrtu. Učenec naj bo že na začetku šolskega leta seznanjen s cilji in standardi pouka angleščine ter z merili, po katerih se bo presojalo njegovo znanje.

Zaključno oceno oblikujemo na podlagi ocen, ki jih učenec pridobi v šolskem letu v skladu s standardi znanja in z različnimi načini ocenjevanja. Kaže celostno znanje glede na zastavljene cilje predmeta in upošteva raznovrstne dokumentirane pokazatelje učenčevega napredka. Zaključne ocene ne oblikujemo z izračunavanjem aritmetične sredine.

Ocenjevanje slušnega in bralnega razumevanja

Slušno razumevanje ocenjujemo tako v govornem sporazumevanju kot pisno, bralno razumevanje pa predvsem pisno. Učenec izkaže svoje znanje tako, da npr. odgovarja z izbiro danih možnosti, s povezovanjem besednih in slikovnih prikazov, s prenašanjem podatkov v drugo obliko, s poimenovanjem stvari, kratkim opisom slikovnih in grafičnih prikazov, povzemanjem misli itn. Kadar je učenčev odziv v ciljnem jeziku, ne ocenjujemo jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), temveč samo ustreznost odziva (dokazuje razumevanja).

Ocenjevanje govornega sporazumevanja in sporočanja

Govorna zmožnost je ena izmed temeljnih in hkrati najbolj zapletenih jezikovnih zmožnosti, ki je sestavljena iz prepleta več posameznih jezikovnih in drugih zmožnosti – besedišča, oblikoslovja in skladnje, fonetične realizacije, intonacije, upoštevanja kulturnih in socialnih okoliščin komunikacije, nadzorovanja govornega izražanja itd. Zato lahko pridobimo celovitejšo oceno učenčevih govornih spretnosti samo skozi sporazumevalne dejavnosti med učenci in drugimi sogovorci, ki odslikavajo življenjske govorne okoliščine.

Govorne dejavnosti so enogovorne (sporočanje), to so predstavitev, poročilo, opis itd., ali večgovorne (sporazumevanje), npr. dialog, intervju, pogovor, igra vlog, izmenjava informacij itd. Dejavnosti so lahko vezane na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki so ga učenci slišali ali prebrali, oz. na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov itd.

Z govornimi dejavnostmi lahko ocenjujemo tudi slušno in bralno razumevanje, vendar v tem primeru ne ocenjujemo jezikovne pravilnosti (znanja slovnice ali besedišča). Tako kot pri drugih spretnostih morajo biti jasni cilji, kaj želimo ocenjevati, in opisni kriteriji, po katerih ocenjujemo.

Ocenjevanje pisnega sporočanja

Učenci tvorijo samostojna pisna besedila in besedila, ki so del pisnega preizkusa znanja ali sestavni del drugih izdelkov, npr. projektnega dela. S pisnimi besedili ocenjujemo zmožnost pisnega sporočanja in sporazumevanja. Ocenjujemo pisna besedila, to so različna popolna besedila (razglednice, pisma, zgodbe), ali nepopolna besedila (odstavki, simulirani dnevniški zapisi), ki jih učenci napišejo na podlagi vodenih nalog ali samostojno kot rezultat sistematičnega postopka tvorjenja besedila. Pisna besedila vrednotimo po vnaprej izdelanih merilih, ki odražajo jezikovna znanja in zmožnosti.

Ocenjevanje jezikovnega znanja in zmožnosti

Ta znanja in zmožnosti se ocenjujejo v sklopu ocenjevanja govorne in pisne spretnosti, pri čemer učenci pokažejo obvladovanje funkcionalne rabe jezika. Vse prej omenjeno (jezikovne strukture, besedišče itn.) ocenjujemo tudi pisno, z ustreznimi in raznolikimi tipi nalog (npr. dopolnjevanje besedila z vrzelmi, povezovanje, raba ustreznih jezikovnih sredstev v

sobesedilu). S pisnimi preizkusi znanja ocenjujemo doseženo znanje vseh učencev po določenem učnem sklopu ali časovnem obdobju. Vsebina in trajanje pisnih preizkusov nista predpisana ali standardizirana. Vsebina vključuje različna ciljna področja (npr. rabo jezika, bralno in slušno razumevanje, pisno sporočanje itd.), preizkus pa običajno traja eno šolsko uro.

5.5 Informacijska tehnologija

Sodobna informacijska tehnologija učitelju omogoča uvajanje raznolikih oblik in metod dela v pouk ter pripravo in prilagoditev besedil, nalog in drugih gradiv za doseganje različnih ciljev, opisanih v tem učnem načrtu. Poleg tega pa razvoj računalniške tehnologije omogoča tudi rabo različnih e-gradiv in e-storitev pri poučevanju in učenju tujega jezika. Učenje s pomočjo sodobne tehnologije učence večinoma zelo motivira, zato priporočamo, da je tako delo usmerjeno v hitrejšo in kakovostnejšo doseganje ciljev pouka predmeta.

Učenci pri pouku tujega jezika razvijajo digitalno zmožnost, tako da je uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije v podporo ciljem pouka. S tem učenci pri pouku jezikov razvijajo zmožnosti:

- iskanja, zbiranja, obdelovanja in vrednotenja podatkov in informacij,
- komuniciranja in sodelovanja na daljavo,
- izdelave in objave gradiv,
- varne rabe ter upoštevanja pravnih in etičnih načel uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku tujega jezika spodbujamo:

- zmožnost sporazumevanja v tujem jeziku (z uporabo spletnih storitev za komuniciranje, kot npr. e-pošta, socialna omrežja, blogi, spletna telefonija idr.),
- splošno razgledanost (prek iskanja informacij po spletu z različnih družbenih in predmetnih področij, uporabe elektronskih slovarjev, seznanjanja z aktualnimi dogodki v medijih itd.),
- razvijanje medkulturne zmožnosti (učenci se z glasbo, videoposnetki, pododdajami itd. soočajo z izvirnimi okoliščinami, spoznavajo kulturo, običaje, navade, nebesedno komunikacijo drugih kulturnih skupnosti itd.),
- besedno, glasovno in vizualno ustvarjalnost učencev (npr. izdelava stripov, spletnih strani in pododdaj z uporabo različnih spletnih aplikacij itd.),
- predstavljane in objavljane izdelkov učencev (grafično, slikovno, pisno, zvočno, večpredstavno),
- sodelovalno ustvarjanje znanja (npr. v mrežnih projektih IEARN, e-twinning, mednarodnih šolskih partnerstvih itd.).

Vključevanje informacijsko-komunikacijske tehnologije v pouk je smiselno le, če ta prispeva k lažjemu razumevanju učnih vsebin, ohranjanju motivacije za učenje in izboljšanju učnih dosežkov. Učitelj naj pri načrtovanju pouka razmisli o prednostih, ki jih prinaša informacijsko-komunikacijska tehnologija, opredeli cilje, učno vsebino, načine preverjanja znanja in zmožnosti ter izbere primerno učno in programsko okolje.

6 ZNANJE IZVAJALCEV

Učitelj obveznega predmeta angleščina mora izpolnjevati pogoje, navedene v preglednici.

Predmet	Izvajalec	Znanja s področja
Obvezni predmet angleščina	Učitelj	
– v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju		Visokošolskega izobraževanja angleščine ali razrednega pouka in angleščine
– v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju		Visokošolskega izobraževanja angleščine